

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
จังหวัดเชียงใหม่

นายปริญญา ต่านชัย

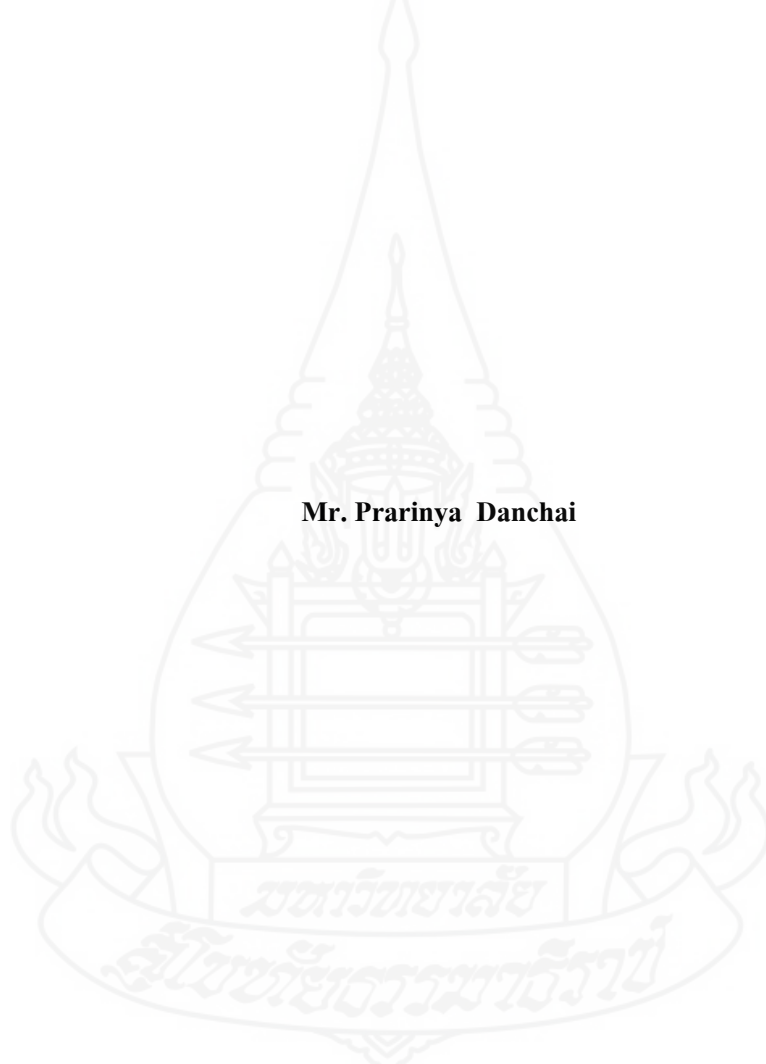

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Opinions of Members on the Operations of Mae Wang Agricultural
Cooperative Ltd., Chiang Mai Province**

Mr. Prarinya Danchai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง
จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษา นายปริญญา ด้านชัย **รหัสนักศึกษา** 2559002197 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ 2) ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานสหกรณ์ และ 3) ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งหมด 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่เพศชาย อายุเฉลี่ย 55.50 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา อาชีพส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี 112,505.48 บาท ค่าใช้จ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี 99,000.59 บาท ภูมิสำเนา ส่วนใหญ่ เกิดและเติบโตในพื้นที่ และระยะเวลาอยู่ในเขตพื้นที่ 41-50 ปี ระยะทางจากบ้านมาถึงสหกรณ์ 1-3 และ 7-9 กิโลเมตร การติดต่อกับสหกรณ์ 1-2 ครั้ง ร้อยละ 34.8 และไม่ติดต่อดี ร้อยละ 30.3 2) ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ การเข้าเป็นสมาชิกเพราะมีความเลื่อมใสในขบวนการสหกรณ์ร้อยละ 54.8 และถูกชักชวน ร้อยละ 25.2 ต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 20.0 ความคาดหวังในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ที่มากที่สุด คือ (1) การซื้อสินค้าจากสหกรณ์ (2) การได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิก (3) การได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพ และ (4) จะขายผลผลิตในราคาที่ดีขึ้นจากสหกรณ์ ตามลำดับ การดำเนินธุรกิจและกิจกรรมกับสหกรณ์ในระดับปานกลาง ทุกด้านคือ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจสินเชื่อ การมีส่วนร่วมในสหกรณ์ การให้ความรู้ทางสหกรณ์ กิจกรรมการออม/รับฝากเงิน กิจกรรมการส่งเสริมการเกษตร และธุรกิจรวบรวมผลผลิต ตามลำดับ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การดำเนินงานสหกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ (1) สหกรณ์ภาคเกษตรในพื้นที่มีมากกว่า 4 องค์กร (2) ขาดเงินทุนหมุนเวียน (3) เป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันเกินกว่า 1 สหกรณ์ (4) ไม่มีเจ้าหน้าที่ (5) การบริหารงานของกรรมการ (6) สมาชิกขาดความรับผิดชอบต่อหนี้สิน (7) สมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการอุดมการณ์สหกรณ์ และ (8) สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ตามลำดับ ข้อเสนอแนะควรจัดหาเงินทุนเพิ่มขึ้น สหกรณ์ควรดำเนินธุรกิจมากขึ้น และให้ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ให้กับสมาชิก

คำสำคัญ ความเห็นของสมาชิก การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

Independent Study title The Opinions of Members on the Operations of Mae Wang Agricultural Cooperative Ltd., Chiang Mai Province

Author: Mr. Prarinya Danchai; **ID:** 2559002197;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Songserm Homglin, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the demographics of members of Mae Wang Agricultural Cooperative, Ltd.; 2) the members' opinions about the cooperative's operations; and 3) problems with the cooperative's operations and recommendations for improvements.

The population consisted of 155 members of Mae Wang Agricultural Cooperative who resided in the area. Data were collected using a questionnaire and analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results showed that 1) most of the cooperative members were male, mean age 55.50, and educated to primary school level. Most were employed as laborers. Their mean household income was 112,505.48 baht a year and mean household expenses were 99,000.59 baht a year. Most of them were born and grew up in Mae Wang and had lived there for 41-50 years. Most of them lived 1-3 kilometers or 7-9 kilometers from the cooperative. About 34.8% reported that they contacted the cooperative 1-2 times a year and 30.3% said they never contacted the cooperative. 2) Most of the members (54.8%) said they became members because they had faith in the cooperative process, 25.2% because they were invited, and 20.0% because they wanted to raise their financial status. Their expectations from membership were (ranked by perceived importance) (1) to buy products; (2) to gain assistance from other members; (3) to learn things useful to their jobs; and (d) to sell their products at a better price. Overall, the members had a "medium" level opinion of the cooperative's operations, ranked as follows: acquiring products for sale, the credit business, participation in the cooperative, provision of knowledge, savings deposits, agricultural extension, and agricultural products consolidation. 3) Members identified the following problems with the cooperative's operations – (1) there were more than 4 agricultural cooperatives in the area; (2) the cooperative lacked working capital; (3) they were members of more than one of the same type of cooperative; (4) there were no personnel; (5) the board of directors' administrative work was deficient; (6) members were not responsible in repaying their loans; (7) members lacked understanding of the principles and ideals of cooperatives; and (8) the cooperative was not able to meet its goals and objectives. Their recommendations were to raise the cooperative's capital, to expand its operations into other lines of business, and to provide more knowledge about cooperatives to the members.

Keywords: Agricultural cooperative operations, Member opinions, Mae Wang Agricultural Cooperative, Chiang Mai Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้ ข้าพเจ้า นายปริญญา ด่านชัย ให้ผู้ทำการศึกษา ต้องขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สังเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์กฤษณา ประศาสน์วุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาคำปรึกษาแนะนำในข้อเสนอแนะและได้ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการศึกษาให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์ในเนื้อหาสาระของการศึกษาวิจัย กราบขอบพระคุณ อาจารย์วิลาวัลย์ ศิลปพร ตลอดจนคณาจารย์ในแขนงวิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้มีส่วนร่วมในการประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือผู้ศึกษาจนประสบความสำเร็จในครั้งนี้ โดยเฉพาะคุณมณูญ นามจันทร์ลักษณ์ ที่ได้ช่วยเหลือในปัญหาการศึกษาหลายด้านหลายประการ และคุณนริศ พนากำเนิด ที่ได้ช่วยเหลือผู้ศึกษาด้านการใช้เครื่องมือในการศึกษาซึ่งล้วนเป็นอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่ผู้ศึกษาไม่ชำนาญในการใช้อุปกรณ์ ไอ.ที. รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นภาคเหนือเกือบทุกคนที่ได้ช่วยเหลือผู้ศึกษาตามคำร้องขอของอาจารย์ที่ปรึกษา เพราะเห็นว่าผู้ศึกษาอายุมากยากแก่การเข้าใจและใช้เครื่องมือ ไอ.ที. ที่ต้องใช้ประกอบการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนการติดต่อประสานงานกับอาจารย์ รวมทั้งบุคคลใกล้ชิดที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการศึกษาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสหกรณ์อื่นที่มีสภาพปัญหาเหมือนกันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนากระบวนการสหกรณ์

ปริญญา ด่านชัย

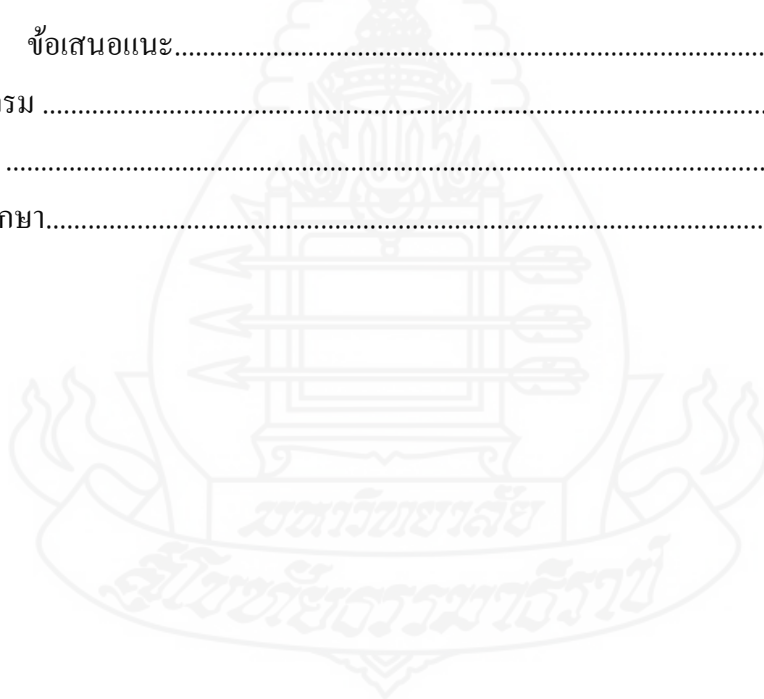
พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการ.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	2
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์.....	5
บริบทสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	17
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	19
ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด.....	41
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด.....	48
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสหกรณ์.....	55
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ	60
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
สรุปการศึกษา.....	63
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	75
ประวัติผู้ศึกษา.....	81

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละ เพศ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด.....41
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละ อายุ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด.....42
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละ ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิก.....42
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละ อาชีพของสมาชิก.....43
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละ ราย ได้ของครอบครัวในรอบปีของสมาชิก.....44
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละ รายจ่ายของครอบครัวสมาชิกในรอบปี..... 45
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละ ภูมิลำเนาเดิมของสมาชิกก่อนย้ายมาอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์..45
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละ ของระยะเวลาที่สมาชิกอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์.....46
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละ ระยะทางจากบ้านของสมาชิกไปติดต่อกับสหกรณ์.....47
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละ การติดต่อกับสหกรณ์.....47
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละ สาเหตุที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์..... 48
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละ ความคาดหวังในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์.....50
ตารางที่ 4.13	จำนวนและร้อยละ กิจกรรมการออม/รับฝากเงิน.....51
ตารางที่ 4.14	จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางธุรกิจสินเชื่อ(การให้เงินกู้).....52
ตารางที่ 4.15	จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิก.....52
ตารางที่ 4.16	จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางธุรกิจการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก.....53
ตารางที่ 4.17	จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางส่งเสริมการเกษตร..... 54
ตารางที่ 4.18	จำนวนและร้อยละ กิจกรรมการให้ความรู้ทางสหกรณ์.....54
ตารางที่ 4.19	จำนวนและร้อยละ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในสหกรณ์.....55
ตารางที่ 4.20	จำนวนและร้อยละ สมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์.....56
ตารางที่ 4.21	จำนวนและร้อยละ สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินที่มีต่อสหกรณ์..56
ตารางที่ 4.22	จำนวนและร้อยละ สมาชิก 1 คนเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกัน เกินกว่า 1 องค์กร..... 57
ตารางที่ 4.23	จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ..... 58
ตารางที่ 4.24	จำนวนและร้อยละ การบริหารงานของคณะกรรมการ..... 58

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.25	จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียน.....	59
ตารางที่ 4.26	จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่มีมากกว่า 4 องค์กร.....	59
ตารางที่ 4.27	จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย...	60

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	2

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การให้สินเชื่อเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่สมาชิกสหกรณ์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตผลิตผลทางการเกษตรของสมาชิก อันจะเป็นผลให้สมาชิกสหกรณ์ ที่เป็นเกษตรกรมีแหล่งเงินทุนช่วยเหลือในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2540 ประเภทสหกรณ์การเกษตร เลขหมายทะเบียนสหกรณ์ที่ ก. 017441 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และได้ออกใบสำคัญให้ไว้ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2541 มีสมาชิกแรกตั้ง 197 คน ถือหุ้นแรกตั้ง 1,970 หุ้น เป็นเงินค่าหุ้น 19,700 บาท สำนักงานตั้งอยู่บ้านพักเจ้าหน้าที่ศูนย์สหกิจศึกษาธิการอำเภอเมืองเชียงใหม่ หมู่ที่ 4 ตำบลดอนเป่า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่อำเภอแม่แตง ซึ่งประกอบด้วย 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกาศ ตำบลดอนเป่า ตำบลทุ่งปี่ ตำบลทุ่งรวงทอง และตำบลแม่วิน สหกรณ์มีธุรกิจประเภทธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก ธุรกิจรวบรวมผลผลิตของสมาชิกออกสู่ท้องตลาด และธุรกิจบริการลดต้นทุนการผลิตในการเตรียมดิน สมาชิกของสหกรณ์ส่วนใหญ่ ทำนา ทำไร่ และทำสวน มีบางส่วนที่เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา เช่น ฟาร์มหมู ฟาร์มไก่ ฟาร์มโคนม โคเนื้อ และบ่อเลี้ยงปลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอดีตสมาชิกจะใช้บริการสินเชื่อปัจจัยการผลิต ด้านเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช รวมทั้งเคมีเกษตรอื่นๆ จากพ่อค้า นายทุนในท้องถิ่น ซึ่งก็ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง เป็นการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพฤติกรรมดังกล่าวทำให้ต้องเป็นหนี้สิน ตกทอดมาถึงลูกหลานไม่มีที่สิ้นสุดเป็นเหตุให้ต้องมีการศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ศึกษาวิจัย ตลอดจนพื้นที่อื่นที่มีสภาพปัญหาใกล้เคียงกันนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อไป

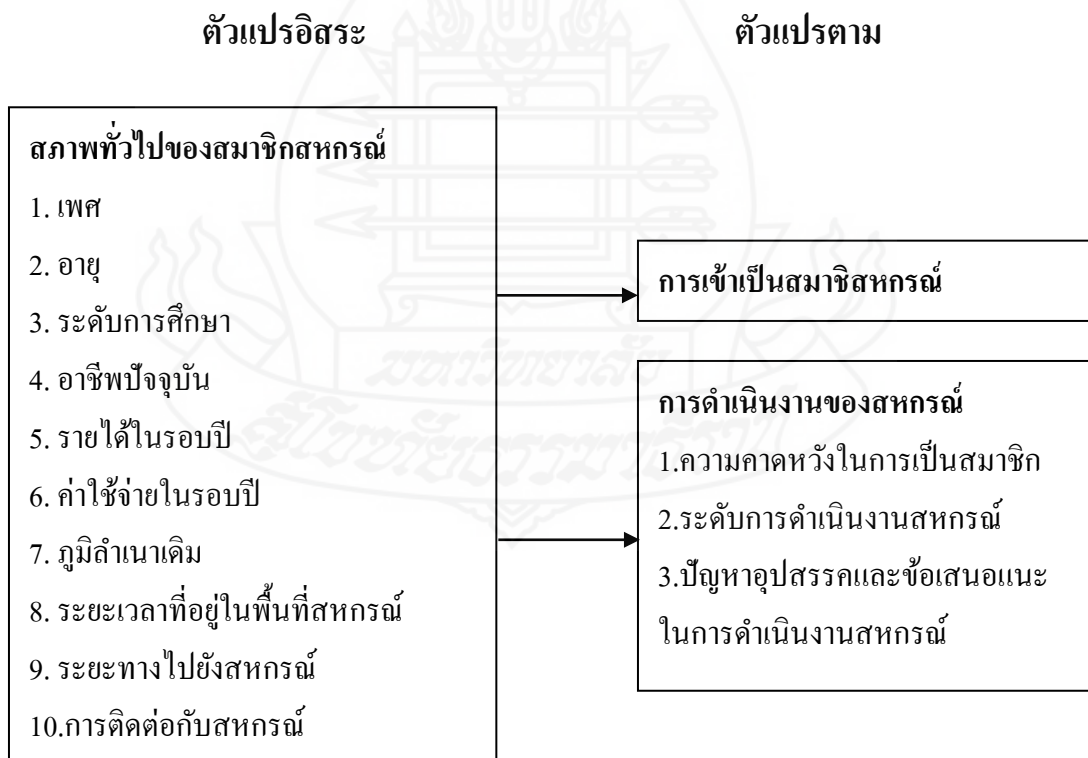
ดังนั้น หากมีการศึกษาถึงแนวคิดของสมาชิกพี่น้องเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่แตง จำกัด ที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่แตง จำกัด แล้ว จะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อมในทุกๆ ด้าน ทั้งภายในและภายนอก ที่พบผู้มีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อการทำงาน of สหกรณ์ และสามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรค ต่างๆ ตลอดจน

ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกและ สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด เป็นองค์กรหรือสถาบันที่เป็นที่พึ่งของพี่น้องประชาชนในอำเภอ แม่วาง และเป็นสมบัติส่งต่อไปยังลูกหลานของพี่น้องเกษตรกรชาวอำเภอแม่วางต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษานี้จะทำการศึกษา ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ เฉพาะที่อยู่ในพื้นที่ดำเนินงานปัจจุบันทั้งหมด 155 คน เท่านั้น

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเฉพาะความคาดหวังในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และกิจกรรมที่สมาชิกมาดำเนินงานกับสหกรณ์

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ศึกษาตั้งแต่ช่วงเดือน มีนาคม – พฤษภาคม 2557

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

5.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

5.3 เจ้าหน้าที่ หมายถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

5.4 คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

5.5 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพปัจจุบัน รายได้ในรอบปี ค่าใช้จ่ายในรอบปี ภูมิฐานะเดิม ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่สหกรณ์ ระยะทางไปยังสหกรณ์ และการติดต่อกับสหกรณ์

5.6 การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง มูลเหตุจูงใจในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

5.7 การดำเนินงานของสหกรณ์ หมายถึง ความคาดหวังในการเป็นสมาชิก ระดับการดำเนินงานกับสหกรณ์ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสหกรณ์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผลของการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จะนำไปสู่การไข ปัญหา และพัฒนากระบวนการสหกรณ์ในพื้นที่อำเภอแม่วาง ให้เข้มแข็ง และยั่งยืน สืบไป

6.2 สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่อื่น สามารถนำผลการศึกษาค้างนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรของตนเองได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ได้อาศัยพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจตามแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของการศึกษามาเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์
2. บริบทสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
5. ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับสหกรณ์ว่า (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2542:1) สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ ลึกซึ้งมาก เพราะจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ ต้องพร้อมใจกัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์(2545 : 9) สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สหกรณ์เป็นของสมาชิก บริหารงานโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้ เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมาชีพ และความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติ มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดหลักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นวิธีการในการดำเนินงาน

สหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 (คู่มือการปฏิบัติงานฉบับสมบูรณ์ 2542: 8) หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

หนังสือราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2550 ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า คือ องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม, (กฎ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ (หนังสือราชบัณฑิตยสถาน ที่ รด 0004/800 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2550)

บุญมี จันทรวงศ์ (2543: 26) “สหกรณ์” หมายถึง องค์กรชุมชนที่ประชาชนมารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน เพื่อผลประโยชน์ของมวลสมาชิก โดยไม่มุ่งหวังผลกำไร และในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ต้องยึดหลักการประชาธิปไตย คือสหกรณ์เป็นของสมาชิกและควบคุมโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก และมีการจดทะเบียนตามกฎหมาย

โอภาวดี เข้มทอง (2548: 20) สหกรณ์เป็นองค์กรอิสระของบุคคลที่มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการประกอบวิสาหกิจที่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการควบคุมกันตามแนวทางประชาธิปไตย

ความหมายของสหกรณ์ จึงสรุปได้ว่า สหกรณ์ คือ วิธีการประกอบการเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีคณะบุคคลร่วมมือกันด้วยความสมัครใจดำเนินกิจการร่วมกันเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการประหยัด มีการควบคุมตามหลักประชาธิปไตย และจัดสรรผลประโยชน์จากการลงทุนอย่างเป็นธรรม

1.2 การดำเนินงานสหกรณ์

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์” ปัจจุบันการดำเนินงานสหกรณ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับตามกฎหมาย และใน พ.ร.บ.สหกรณ์ 2542 ส่วนที่ 3 มาตรา 46 บัญญัติการดำเนินงานสหกรณ์ ดังนี้

- (1) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการและอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก
- (2) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- (3) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- (4) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการหน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
- (5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- (6) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจำนองหรือจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
- (7) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครอบครอง กู้ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนองหรือจำนำ ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน
- (8) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- (9) ดำเนินการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

1.3 หลักสหกรณ์

องค์กรสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (International Cooperative Alliance: ICA) ได้กำหนดค่านิยมและหลักการ สหกรณ์ (นุกูล กรยีนยง, 2544 อ้างในเชิญ บำรุงวงษ์และกฤษฎา ประศาสน์วุฒิ, 2546: 24 - 36) ดังนี้

ค่านิยมสหกรณ์ สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานค่านิยมของการพึ่งพา และรับผิดชอบตนเอง ประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมและความสามัคคี สมาชิกสหกรณ์ตั้งมั่นอยู่ในค่านิยมทางจริยธรรมแห่งความซื่อสัตย์ เปิดเผย รับผิดชอบต่อสังคม และเอื้ออาทรต่อผู้อื่นตามแบบแผนที่สืบทอดมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ เป็นแนวทางสำหรับสหกรณ์ทั้งหลายในการนำค่านิยมของสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยหลักการสหกรณ์ตามประกาศขององค์กรสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (International Cooperative Alliance: ICA) มี 7 หลักการ ดังนี้

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไปและด้วยความสมัครใจ

สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้ประโยชน์ในบริการของสหกรณ์ และเต็มใจที่จะรับผิดชอบในฐานะที่เป็นสมาชิก โดยปราศจากข้อกีดกัน ทางเพศ สังกศม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตย ที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบาย และตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับเลือกเป็นผู้แทนสมาชิกรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน คือ หนึ่งคนต่อหนึ่งเสียงสำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตย

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์ พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นสินทรัพย์ส่วนกลางของสหกรณ์ โดยทั่วไปสมาชิกจะได้รับเงินตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด(ถ้ามี) และสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมด เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน โดยจัดเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งของทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน เพื่อผลประโยชน์ของสมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและเป็นอิสระ

สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของสมาชิก ในการที่สหกรณ์จำต้องมีข้อตกลงหรือผูกพันกับหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นใดรวมทั้งรัฐบาล หรือต้องพึ่งพาเงินทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจการควบคุม แนวทางประชาธิปไตย และยังคงดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระและเป็นกลางของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและข้อมูลข่าวสาร

สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะ คุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชน

สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

จากหลักสหกรณ์ทั้ง 7 หลักการ เป็นแนวทางปฏิบัติงานสหกรณ์ทั่วโลก ซึ่งมีได้หมายความว่า สหกรณ์ที่มีได้ปฏิบัติตามหลักสหกรณ์สากลทั้ง 7 ข้อ จะไม่ใช่สหกรณ์ เพราะสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของแต่ละพื้นที่ย่อมมีความแตกต่างกัน จึงต้องนำหลักสหกรณ์มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ซึ่งสามารถพิจารณาจากหลักเกณฑ์ 2 ประการ ประการแรก คือ การมีลักษณะและจุดมุ่งหมายของการร่วมกัน และประการที่สอง คือ หลักการดำเนินงานที่ไม่ให้ความสำคัญแก่ทุน สมาชิกเข้ามาเพื่อช่วยเหลือกัน โดยยึดหลักความเสมอภาค และองค์กรมีการควบคุมและดำเนินงานตามแบบประชาธิปไตย

1.4 วิธีการสหกรณ์

เชิญ บำรุงวงศ์และกฤษฎา ประศาสน์วุฒิ(2546: 45 - 47) อธิบายว่าหมายถึง แบบแผน การดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เป็นกระบวนการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ถูกกำหนดบนพื้นฐานหรือภายในกรอบของหลักการสหกรณ์ และวิธีการปฏิบัติธุรกิจที่ดี (Good Business Practices)บนพื้นฐานหลักวิชาเศรษฐศาสตร์การบัญชี การบริหารธุรกิจ และสังคมศาสตร์สาขาต่าง ๆ และวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดในระเบียบสหกรณ์ หรือสหกรณ์ยอมรับมาเป็นแบบแผนในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น วิธีการสหกรณ์ หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคคล ที่อยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักและอุดมการณ์ของสหกรณ์เป็นแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก วิธีการสหกรณ์จึงเป็นวิธีการที่ผันแปร คือปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมแก่กาลเวลา สถานที่ และสิ่งแวดล้อม แต่จำกัดอยู่ในกรอบของหลักการสหกรณ์ซึ่งไม่ผันแปรเว้นแต่จะได้มีการปฏิรูป ยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงในระยะยาววิธีการสหกรณ์เป็นเครื่องบ่งชี้ภาพลักษณ์ที่แท้จริงของสหกรณ์ว่าเป็นสหกรณ์แท้ หรือสหกรณ์เทียม หรือสหกรณ์ที่กำลังพัฒนา

1.5 ประเภทสหกรณ์ 7 ประเภท

ภายใต้กฎกระทรวงที่กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่รับจดทะเบียน พ.ศ.2548 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จะแบ่งเป็นประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทย ออกได้ 7 ประเภทซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้

1.5.1 สหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมกันจัด ตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

ความเป็นมา สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2459 ชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์ การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มี รายได้ต่ำและมีหนี้สินมากมีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า จำนวน 80 บาท และเป็นทุนจากการกู้เบงกัลสยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท

วัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืชการเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิต ที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

1.5.2 สหกรณ์ประมง

สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมกันโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเป็นมา สหกรณ์ประมงแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2492 ชื่อว่าสหกรณ์ประมงพิษณุโลก จำกัด ในท้องที่ตำบลองกระบังโป่งนก อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์ประมงประเภทน้ำจืด

มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 54 คนดำเนินการจัดสรรที่ทำกิน การจำหน่าย การแปรรูป และขออนุญาต สัมปทานให้สมาชิกจับสัตว์น้ำได้โดยสะดวก

วัตถุประสงค์ สหกรณ์ประสงค์ดำเนินการให้ความรู้ทางด้านวิชาการในเรื่อง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีคุณภาพในการเพาะเลี้ยง การเก็บรักษาและการแปรรูปสัตว์ น้ำแก่สมาชิก รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทางด้านธุรกิจการประมงคือ การจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ ไปได้ลงทุนประกอบอาชีพ การจัดหาวัสดุการประมงมาจำหน่าย การจัดจำหน่ายสัตว์น้ำและ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การรับฝากเงินและสงเคราะห์สมาชิกเมื่อประสบภัยพิบัติ

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ มาลงทุนประกอบอาชีพ ซื้อวัสดุอุปกรณ์และสิ่งของจำเป็นที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายในราคาที่เป็น ธรรม เมื่อมีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์สหกรณ์จะรวบรวมขายให้ในราคาที่สูงขึ้น บริการรับฝากเงินเพื่อ ความสะดวก ปลอดภัยให้แก่สมาชิก และสมาชิกจะได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการประกอบ อาชีพการประมง ตามหลักวิชาการแผนใหม่ให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปริมาณตรงกับ ความต้องการของตลาด รวมถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกคนตามหลักการและวิธีการ สหกรณ์

1.5.3 สหกรณ์นิคม

สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีการดำเนินการ จัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัย ควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก

ความเป็นมา ได้เริ่มดำเนินงานเป็นแห่งแรกที่อำเภอลำลูกกา จังหวัด ปทุมธานี เมื่อปี พ.ศ. 2478 โดยดำเนินการจัดซื้อที่ดินราชพัสดุจากกระทรวงการคลัง เนื้อที่ 4,109 ไร่เศษ มาจัดสรรให้สมาชิก 69 ครอบครัวในรูปแบบของสหกรณ์การเช่าซื้อที่ดิน ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้จัดตั้งนิคมสหกรณ์ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 7,913 ไร่ และได้จัดสหกรณ์การ เช่าที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพแล้ว ที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อ ปี พ.ศ. 2518

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อการจัดนิคม คือ การจัดหาที่ดินมาจัดสรรให้แก่ราษฎรประกอบอาชีพ ทางการเกษตร ตลอดจนจัดบริการด้านสาธารณูปโภคแก่สมาชิก
- 2) เพื่อการจัดสหกรณ์ คือ การรวบรวมราษฎรที่ได้รับจัดสรรที่ดินจัดตั้งขึ้น เป็นสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

ให้สมาชิกสหกรณ์มีสหกรณ์เป็นสถาบันที่เป็นสื่อกลางในการขอรับบริการต่างๆ จากรัฐบาล และเป็นสถาบันที่อำนวยความสะดวกในด้านการจัดหาสินเชื่อ การรวมกันซื้อ รวมกันขาย การส่งเสริมการเกษตรและการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดระบบที่ดีในการ จัดการการผลิต และการตลาดโดยสมาชิก เพื่อสมาชิก ในการประกอบอาชีพอย่างมั่นคงจนมีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.5.4 สหกรณ์ร้านค้า

สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่มีผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคลซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุน ร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและ เพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

ความเป็นมา สหกรณ์ร้านค้าจัดตั้งขึ้นโดยชาวนบพ อำเภอสมนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2480 และได้เลิกสัมไป ต่อมารัฐบาลได้ช่วยเหลือ มีนโยบายที่จะ ช่วยเหลือด้านการครองชีพให้กับประชาชน โดยการส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ ร้านค้าขึ้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งสหกรณ์ร้านค้าที่จัดตั้งขึ้นใน เมืองที่ประชาชนหนาแน่นจะประสบความสำเร็จมากกว่าสหกรณ์ร้านค้าที่ตั้งในชนบท

วัตถุประสงค์

สหกรณ์ร้านค้าจะจัดหาสิ่งของและบริการที่สมาชิกมีความต้องการมา จำหน่าย ช่วยจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางด้านสหกรณ์ และด้านการค้าให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ปลุกจิตสำนึกให้สมาชิกรู้จักประหยัด ช่วยตนเองและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือและประสานงานกับสหกรณ์และหน่วยงานอื่นทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ ในอันที่จะเกื้อกูลกันและกัน

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

ทำให้สมาชิกมีสถานที่ซื้อขายสินค้าจำเป็นตามราคาตลาดในชุมชน ซึ่งเป็น สินค้าที่ดีมีคุณภาพ เทียบตรงในการชั่ง ตวง วัด ตามความต้องการของ สมาชิก เมื่อสิ้นปีสหกรณ์ มีกำไรสุทธิ

ประจำปี สมาชิกจะได้รับเงินปันผลตาม หุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ได้ทำธุรกิจกับสหกรณ์ การซื้อขายด้วยเงินสดสินค้าจะมีราคาที่ถูกกว่าเงินผ่อน ทำให้สมาชิกมีความรอบคอบในการจัดหา สินค้าราคาถูกมาจำหน่ายเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

1.5.5 สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่ง มีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการ ออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวงและได้รับการ จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ สามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็นตามหลักการช่วย ตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ความเป็นมา

สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นในหมู่ข้าราชการ สหกรณ์และพนักงานธนาคารเพื่อการสหกรณ์ จดทะเบียนเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2492 คือ สหกรณ์ ข้าราชการสหกรณ์ จำกัดสินไช้ และได้แพร่หลายไปในหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินและให้ผลตอบแทน ในรูป ของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก ณ ที่จ่าย เป็นรายเดือน แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด เมื่อสิ้นปีทางบัญชีต้องจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กฎหมาย กำหนด รวมทั้ง ให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

เป็นแหล่งเงินฝากและเงินกู้ของสมาชิก ทำให้สมาชิกรู้จักเก็บออมเงิน และไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคงขึ้น

1.5.6 สหกรณ์บริการ

สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมี ประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คน ที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันรวมตัว กัน โดย ยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพต่อไป

ความเป็นมา

สหกรณ์บริการแห่งแรกจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2484 เป็นการรวมตัวกันในกลุ่ม ผู้มีอาชีพทำร่ม ชื่อ สหกรณ์ผู้ทำร่มบ่อสร้าง จำกัดสินไช้ อยู่ที่ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัด เชียงใหม่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์บริการไฟฟ้าหนองแขม จำกัด เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครเป็นสหกรณ์ที่ให้บริการด้านสาธารณูปโภค และในปี พ.ศ. 2497 จัดตั้งสหกรณ์มีด อรัญญิก จำกัด ที่ตำบลทุ่งช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีสหกรณ์บริการ อีกหลายแบบตามมา เช่น สหกรณ์เคหสถาน สหกรณ์แท็กซี่ สหกรณ์ หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ สหกรณ์บริการน้ำประปา สหกรณ์ผู้จัดหางาน แห่งประเทศไทย ฯลฯ

วัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินธุรกิจด้านการบริการตามรูปแบบของสหกรณ์ ส่งเสริมสวัสดิการแก่สมาชิกและครอบครัว ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น และหน่วยงานอื่นเพื่อความก้าวหน้าของกิจการสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

สมาชิกมีสหกรณ์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาฝีมือการผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด มีแหล่งรวม ซึ่งรวม ขยายผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์ ในการผลิตผลิตภัณฑ์ช่วยให้สมาชิกสหกรณ์ ประกอบอาชีพได้ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อสิ้นปี ทางบัญชีถ้าสหกรณ์มี กำไรสุทธิประจำปี สมาชิกสหกรณ์จะได้รับเงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์

1.5.7 สหกรณ์เครดิตยูเนียน

สหกรณ์ที่จัดตั้งในชุมชนเพื่อส่งเสริมการออมมีลักษณะสำคัญคือ สมาชิกมีอาชีพหลากหลายแต่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน กิจการที่เป็นธุรกิจคือ การส่งเสริมการออมและการให้เงินกู้ โดยในอนาคตจะมีการขยายธุรกิจอื่น ๆ ตามความต้องการของสมาชิก เป็นสหกรณ์ที่เน้นเรื่องความมีสัจจะ ความเชื่อใจกัน ความซื่อสัตย์

ความเป็นมา

เดิมสหกรณ์เครดิตยูเนียน จัดอยู่ในประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศให้เป็นประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยสหกรณ์แรกคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการออม การจัดหาทุนบริการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิต รวมถึงการจัดหาปัจจัยการผลิต การรวมซื้อ รวมขาย สินค้าและบริการ

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ
เป็นแหล่งฝากเงิน เป็นแหล่งเงินกู้ เป็นแหล่งสร้างความร่วมมือในชุมชน
ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน สร้างงานให้กับบุคคลในชุมชน

2. บริบทสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

2.1 ความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

สืบเนื่องจากการที่เกษตรกรในพื้นที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากการใช้บริการสินเชื่อ
ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าในท้องถิ่น จนเกิดหนี้สินไม่มีที่สิ้นสุดจากในอดีตอันเนื่องมาจากความ
ไม่แน่นอนของราคาพืชผลทางการเกษตรที่ไม่ได้รับการดูแลจากหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง
จึงเกิดการรวมกลุ่มของพี่น้องเกษตรกรขึ้นเพื่อจัดตั้งองค์กรเกษตรกรของตนเอง โดยการตั้งสหกรณ์
การเกษตรขึ้น ในอำเภอแม่วาง ขณะนั้น เรียกว่า “สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด” มีสมาชิกเริ่ม
ก่อตั้งครั้งแรก 197 คน และได้รับการจดทะเบียนสหกรณ์ เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ได้เลข
ทะเบียนที่ ก.017441 ตามใบสำคัญที่ให้ไว้ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ช่วงแรกมีสำนักงาน
ชั่วคราวตั้งอยู่ที่บ้านพักเจ้าหน้าที่ศูนย์สาธิตสหกรณ์อ่างเก็บน้ำห้วยมะนาว หมู่ที่ 4 ตำบลดอนเปา
อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่อำเภอแม่วาง ซึ่งประกอบด้วย
5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกาด ตำบลดอนเปา ตำบลทุ่งปี่ ตำบลทุ่งรวงทอง และตำบลแม่วิน

สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ที่ขอจัดตั้งไว้แล้ว ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ
ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก ธุรกิจรวบรวมผลผลิตของ
สมาชิกออกสู่ท้องตลาด และธุรกิจลดต้นทุนการผลิตในการเตรียมดิน สมาชิกส่วนใหญ่ซึ่งทำนา
ทำไร่และเลี้ยงสัตว์ ที่ขึ้นชื่อของอำเภอแม่วางคือการปลูกหอมหัวใหญ่ และทำสวนลำไย มีบ้างที่
สมาชิกนอกจากทำการเกษตรด้านพืชแล้ว ก็ยังเลี้ยงสัตว์ไปด้วยก็มี เช่น การทำฟาร์มเลี้ยงสุกร ฟาร์ม
ไก่เนื้อ/ไก่ไข่ เลี้ยงโคเนื้อ/โคนม และบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยการผลิตจำพวก เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย
ยามาแมลง ยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนอาหาร และยารักษาโรค ซึ่งในอดีตต้องอาศัยจากบรรดาพ่อค้า
นายทุนในท้องถิ่น มาเป็นการจัดหาสินค้ามาดำเนินการโดยสหกรณ์

2.2 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ผ่านมา

สรุปจากรายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด โดยรวม พบว่าผล
การดำเนินงานของสหกรณ์ มีหุ้นคงเหลืออยู่ที่ 103,240.00 บาท และมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้เงินกู้
ที่สมาชิกใช้บริการ แยกเป็นลูกหนี้การค้า 139,175.99 บาท ลูกหนี้เงินกู้ 47,456.00 บาท รวม

บัญชีลูกหนี้ทั้งสองประเภท 186,631.99 บาท ซึ่งย้อนหลังไปถึงปี 2552 สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ได้รับการปฏิเสธที่จะให้เครดิตจากบริษัทคู่ค้าปัจจัยการผลิต บางรายถึงกับฟ้องเป็นคดีแพ่ง กับคณะกรรมการดำเนินงานโดยเฉพาะประธานคณะกรรมการดำเนินงานต้องตกเป็นจำเลยที่ 2 ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ มส. 12512/2548 ที่ นายวิรัช ศรีผ่องใส เป็นโจทก์ฟ้องสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด เป็นจำเลยที่ 1 และฟ้อง นายปริญญา ด่านชัย เป็นจำเลยที่ 2 จนในที่สุดจำเลยที่ 2 ได้นำเงินไปชำระหนี้ ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี จึงได้มีการถอนบังคับคดียึดที่ดินของจำเลยที่ 2 ขณะเดียวกันคณะกรรมการดำเนินงานพยายามติดตามเร่งรัดหนี้สินที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์ก็ไม่สามารถให้สมาชิกชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้เกือบทั้งหมด อันเป็นสาเหตุที่ทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่อง และไม่อาจดำเนินกิจการได้ต่อไปในที่สุดต้องหยุดกิจการลงมาจนถึงปัจจุบันนี้

การดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ตามแนวคิดทฤษฎีที่ปรากฏและได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2540 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมกำกับกระบวนการสหกรณ์ในประเทศ ตามความที่ว่าเกษตรกรหรือสมาชิกคนหนึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันเกินกว่าหนึ่งสหกรณ์ไม่ได้ แต่ปรากฏว่าในพื้นที่อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีองค์กรสหกรณ์ภาคการเกษตร ตั้งอยู่ในพื้นที่มากกว่า 4 สหกรณ์ ได้แก่

- 1) สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
- 2) สหกรณ์การเกษตรห้วยมะนาว จำกัด
- 3) สหกรณ์หอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด
- 4) สหกรณ์หอมหัวใหญ่บ้านกาดพัฒนา จำกัด
- 5) สหกรณ์โคนมแม่วาง จำกัด

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาวสวนลำไย ,กลุ่มผู้เพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตามหมู่บ้าน,ตำบลและชุมชนต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรหรือชาวบ้านคนหนึ่งต่างก็เป็นสมาชิกองค์กรต่างๆ เหล่านี้เกินกว่าหนึ่งองค์กร บางครอบครัวสามีเป็นสมาชิกสหกรณ์หนึ่งแล้ว ก็ให้ภรรยาสมัครเป็นสมาชิกอีกสหกรณ์หนึ่ง เพื่อที่จะได้ใช้บริการสินเชื่อปัจจัยการผลิตหรือเงินกู้ได้หลายแห่ง ในขณะที่ครอบครัวหนึ่งหรือสมาชิกคนหนึ่งมีรายได้ตามฤดูกาลเพียงครั้งเดียวที่จะก่อให้เกิดรายได้ในการที่จะไปชำระหนี้สิน ซึ่งถือว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานให้แก่กระบวนการสหกรณ์ในพื้นที่เป็นอย่างมาก

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารจัดการไว้แตกต่างกันออกไปตามจุดเน้นที่ต้องการให้เป็นสำคัญและขอบเขต ซึ่งที่สำคัญและน่าสนใจมีดังนี้

เสนาะ ดิยาวี (2543 : 1) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น หรือ การบริหารคือกิจกรรมในการใช้ทรัพยากรขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารได้แก่ กิจกรรมในการวางแผน การจัดองค์การ การจูงใจ และการควบคุมทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรวัตถุ ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การด้วยดี

ยุทธ ไกยวรรณ (2545 : 2) กล่าวถึง การบริหารจัดการ คือ กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนให้คนอื่นทำแทน โดยอาศัยใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายข้อกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพโดยการบริหารต้องอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยการบริหารด้วย

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ คือ ศิลปะในการทำงานหรือการร่วมมือกัน ทำกิจกรรมโดยการประสานงานของกลุ่มบุคคลรวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การมาบริหารหรือจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้หลายท่าน มีรายละเอียด ดังนี้
 เทย์เลอร์ (ธงชัย สันติวงษ์. 2540 : 38 ; อ้างอิงจาก Taylor. 1947. Scientific Management.) เป็นผู้ก่อตั้งแนวคิดการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ได้ใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์งานต่าง ๆ แล้วทำการแบ่งแยกงานออกเป็นส่วนต่าง ๆ แล้วพิจารณาหาทางที่จะทำให้งานนั้นเสร็จสิ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ถ้าจะกล่าวง่าย ๆ วิธีของ Taylor คือ ค้นหา “วิธีเป็นเลิศที่ดีที่สุด” ที่จะนำมาใช้ทำงานให้ลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

กูลิค (Gulick. 1937 : 13) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการในการบริหารจัดการไว้ 7 ประการด้วยกัน เรียกย่อ ๆ ว่า “POSDCORB” กระบวนการนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management) ซึ่งพยายามที่จะค้นหาวิธีการบริหารที่ดีที่สุด และได้สรุปกระบวนการบริหารนี้ไว้ใน “Papers on the science to administration” ในปี ค.ศ. 1937 โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. การวางแผน หมายถึง การวางแผนทางการปฏิบัติงาน รวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานตามแนวทางนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้

2. การจัดองค์การ หมายถึง การจัดทำโครงสร้างการบริหารงานแบบเป็นทางการของอำนาจหน้าที่การสั่งการ ซึ่งใช้ในการจัดแบ่งการกำหนดและการประสานงานของหน่วยงานย่อย ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้

3. การบริหารบุคคล หมายถึง การจัดการด้านบุคลากรทั้งหมด ตั้งแต่การรับเข้าทำงาน การฝึกอบรม การรักษาสภาพการทำงานให้ได้อยู่เสมอ

4. การอำนวยการ หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจ และการสั่งการให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผนทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป และในลักษณะเฉพาะ รวมทั้งให้คำแนะนำซึ่งเปรียบเสมือนเป็นผู้นำของหน่วยงาน

5. การประสานงาน หมายถึง การร่วมมือกันในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสานงานสอดคล้องและกลมกลืนกัน

6. การรายงาน หมายถึง การจัดทำบันทึกรายงานและการตรวจสอบ

7. การงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณในรูปแบบการวางแผนการเงิน การทำบัญชี และการควบคุมการเงิน

แคมป์เบลล์ (Campbell, 1997 : 145 – 150) ได้จัดลำดับขั้นตอนของกระบวนการบริหารจัดการไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การตัดสินใจ โดยจะต้องวิเคราะห์ปัญหาหรือประเด็นนั้นให้เข้าใจถูกต้องถี่ถ้วนเสียก่อนแล้ววิเคราะห์สถานการณ์รอบด้าน การเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินใจว่าจะเลือกเอาทางใดที่ดีที่สุด

2. การจัดโปรแกรม หรืออาจจะเรียกว่า การจัดโครงการ ซึ่งหมายถึง การจัดกำลังบุคลากรวัสดุอุปกรณ์ กำลังเงิน ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการที่ได้ตัดสินใจเลือกไป

3. การกระตุ้น หรืออาจจะเรียกว่าการออกคำสั่งหรือการสั่งงาน ซึ่งต้องคำนึงถึงจิตใจ ของบุคคลเป็นสำคัญ มีการพูดจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อให้หมดข้อสงสัยและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

4. การประสานงาน คือ การประสานร่วมมือกันระหว่างบุคคลหรือระหว่างหน่วยงานเพื่อก่อให้เกิดการร่วมมือกัน ความเข้าใจอันดีต่อกัน เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตรงตามตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพทุกคนจะต้องได้รับชื่อเสียงความสำเร็จจะต้องเป็นของทุกคน

5. การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการบริหาร ซึ่งแบ่งวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ 2 ประการ คือ เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

บรรลุถึงเป้าหมายมากนักน้อยเพียงใดและเพื่อตรวจสอบว่าสถาบันนั้น ได้รับการดูแลเอาใจใส่หรือ บำรุงรักษาเอาไว้ดีเพียงใด

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการและแนวทางในการปฏิบัติ ที่เป็นภารกิจพื้นฐานของกระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ดำเนินการค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุด เพื่อนำมาใช้กับองค์การให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และในการบริหารของแต่ละองค์การ มีขั้นตอนในการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน ด้านการควบคุม และด้านการประเมินผล

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

จินตนา สายทองคำ (2543 : 38-40) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกลไกของพฤติกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการของการเริ่มต้น การดำเนินต่อไป และควบคุมกิจกรรม แรงจูงใจเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามที่ต้องการเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น เกิดจากความต้องการที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกหรือเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือทั้ง 2 สิ่งร่วมกัน ได้แก่ ความหิว ความต้องการเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

มาสโลว์ (Maslow) ได้คิดค้นทฤษฎีการจูงใจขึ้น โดยแบ่งแรงจูงใจตามลำดับแห่งความต้องการเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระระดับพื้นฐาน (Basic physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกายเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคอากาศ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการดังกล่าว มนุษย์จึงต้องทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยที่จะนำมาบำบัดความต้องการของตน

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and security needs) เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการบำบัดแล้ว ความต้องการของคนก็ไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่นั้น สุขภาพที่ดี ความปลอดภัยจากภัยอันตราย ตลอดจนความมั่นคงในการประกอบอาชีพหรือหน้าที่การงานก็เป็นสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา ซึ่งคนเราย่อมมีความต้องการตรงกันในเรื่องนี้เสมอโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3. ความต้องการเข้าสังคมและมีพวกพ้อง (Social and afflictive needs) เมื่อความต้องการสองขั้นที่กล่าวมาแล้วได้รับการตอบสนอง บุคคลจะมีความต้องการทางสังคม คือการ

มีเพื่อนฝูงและต้องการให้เป็นที่ยอมรับ ต้องการความรักและความปรารถนาดี ต้องการที่จะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม ซึ่งความต้องการดังกล่าวจะทำให้สมาชิกของกลุ่มหรือสังคมมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อันจะช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความต้องการมีศักดิ์ศรีและมีสถานภาพ (Needs for self-esteem and status) ความต้องการขั้นนี้คือ ความต้องการที่จะให้คนอื่นยอมรับนับถือ มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีศักดิ์ศรีและมีสถานภาพในสังคม มีความนับถือตนเอง เป็นลักษณะที่เรียกว่า Ego needs บุคคลที่มีความต้องการหรือมีแรงจูงใจในประเภทนี้ มักจะพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาคนอื่น

5. ความต้องการทำให้ชีวิตมีความหมาย (Needs for self realization and fulfillment) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นสูงสุด ซึ่งบางครั้งเรียกว่า Self-actualization ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการที่บุคคลตระหนักถึงศักยภาพของตน จากการที่มีโอกาสพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ และมีโอกาสที่จะสร้างสรรค์ความคิดความอ่านให้กว้างขวางออกไป ซึ่งความต้องการในขั้นนี้ส่วนใหญ่เป็นความต้องการด้านอุดมคติ

จากความหมายและประเภทของแรงจูงใจ ที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่า แรงจูงใจ เป็นแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่ตนต้องการอย่างมีทิศทาง ดังนั้นจึงได้มีการแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจของร่างกาย (Physiological motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการของร่างกายเป็นสำคัญ เช่น ความหิว ความกระหาย หรือเมื่อร่างกายขาดอาหารไป ก็จะเป็นผลให้คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกเพื่อบรรเทาความต้องการนั้น

2. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal motives) เป็นแรงจูงใจที่ต่อมาจากแรงจูงใจทางร่างกายที่พัฒนาขึ้นมาภายในตัวบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป เช่น การแสดงออกของคนแต่ละคนอาจเป็นการสะสมรูปถ่าย การวางตัวแสดงกริยาท่าทางต่าง ๆ ออกมาตามลักษณะของความสนใจของตนเองหรือเป็นความตั้งใจของตนเองเป็นพิเศษ โดยไม่มีผลตอบแทนหรือเจตนาอย่างอื่นเคลือบแฝง

3. แรงจูงใจทางสังคม (Social motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้เพิ่มเติมภายหลังสืบต่อจากแรงจูงใจส่วนบุคคล เพราะมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคมจึงทำให้เกิดแรงจูงใจขึ้น เช่น ต้องการความร่ำรวย ความปลอดภัย ต้องการฐานะทางสังคม ก็จะทำให้คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาได้

4. แรงจูงใจเพื่อความสมหวังแห่งชีวิต (Self-actualization motives) ซึ่งเกิดขึ้นในตัว

บุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของตนเองและเพื่อการดำรงตนเองอยู่ในสังคมด้วยความราบรื่นและพอใจในตนเองพร้อมกันไปด้วย

เสนาะ ตีเขาว์ (2543 : 222) กล่าวถึง ทฤษฎีการเสริมแรงจิตใจ เป็นทฤษฎีการตั้งเป้าหมายก็คือ เป้าหมายของคนเป็นปัจจัยกำหนดการกระทำ แต่ทฤษฎีการเสริมแรงจิตใจมีสาระสำคัญว่าผลอันเกิดจากสภาพแวดล้อมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคน ซึ่งแทนที่จะพิจารณาปัจจัยภายในตัวบุคคลที่มีต่อพฤติกรรม แต่ปัจจัยภายนอกและผลของมันจะส่งผลต่อพฤติกรรม นั่นก็คือพฤติกรรมของคนเปลี่ยนแปลงตามผลของพฤติกรรมนั้น เช่น พฤติกรรมที่ดีก่อให้เกิดผลดีต่อคนนั้นเขาก็จะทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ ๆ กัน แต่หากพฤติกรรมใดที่ไม่ดีจะส่งผลในทางลบต่อคนนั้น เขาก็จะเลิกทำพฤติกรรมนั้น ทฤษฎีเสริมแรงจิตใจอาจอธิบายได้ด้วยหลักการและกฎต่าง ๆ คือการรู้มาหรือจำได้ เช่น เคยขับรถฝ่าไฟแดงที่สี่แยกแห่งหนึ่งถูกตำรวจจับและเสียค่าปรับ ต่อมาเมื่อขับรถเจอไฟแดงเขาก็จะระมัดระวังเพราะจำได้ว่าเคยถูกตำรวจจับ การเสริมแรงจิตใจ เช่น เคยสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนเต็ม คุณครูให้รางวัล นักเรียนคนนั้นก็ตั้งใจสอบวิชาคณิตศาสตร์ให้ได้คะแนนเต็มอีกเพราะอยากได้รางวัลนั้น รางวัลที่ได้เป็นการเสริมแรงจิตใจให้อยากทำเช่นนั้นอีก กฎแห่งผลการกระทำซึ่งมีหมายความว่าเมื่อพฤติกรรมใดทำให้เกิดผลดีหรือในทางบวก บุคคลนั้นก็จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ ๆ กันอีก และพฤติกรรมใดก่อให้เกิดเสียหรือในทางลบคนก็จะเลิกกระทำพฤติกรรมนั้น

การเสริมแรงจิตใจเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากผลของการกระทำซึ่งแบ่งออกเป็น 4 อย่างคือ

1. การเสริมแรงจิตใจในทางบวก การเสริมแรงจิตใจเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่ต้องการ โดยการให้รางวัลหรือผลตอบแทนในทางบวกแก่บุคคลนั้น ตามผลของพฤติกรรมนั้น เช่น ผู้จัดการยกหน้าเห็นด้วยกับข้อคิดของพนักงานในที่ประชุม

2. การเสริมแรงจิตใจในทางลบหรือเรียกว่า การหลีกเลี่ยง การเสริมแรงจิตใจเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่ต้องการและลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการลง โดยการหลีกเลี่ยงการให้รางวัลหรือผลตอบแทนในทางลบตามผลของพฤติกรรมนั้น เช่น ผู้จัดการเคยพูดถากถางพนักงานคนหนึ่งที่มาทำงานสายทุกวัน เมื่อพนักงานคนนั้นมาทำงานเช้าในวันหนึ่งผู้จัดการเลิกพูดถากถาง

3. การทำให้หมดไปเป็นการเสริมแรงจิตใจเพื่อลดพฤติกรรมที่ทำบ่อย ๆ ลงหรือทำให้พฤติกรรมนั้นหมดไปโดยการไม่ให้รางวัลหรือผลตอบแทนในทางบวกที่เคยให้ตามผลของพฤติกรรมนั้น เช่น ผู้จัดการสังเกตว่าพนักงานคนหนึ่งมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องแต่ได้รับการยอมรับทางสังคมจากกลุ่มทำงาน ผู้จัดการจึงปรึกษาหารือกับกลุ่มทำงานของพนักงานคนนั้นเพื่อให้หยุดการยอมรับทางสังคมต่อพนักงานคนนั้น

4. การลงโทษ การเสริมแรงจูงใจเพื่อลดพฤติกรรมที่ทำบ่อย ๆ ลงหรือทำให้พฤติกรรมนั้นหมดไปโดยการได้รับผลตอบแทนในทางลบหรือลงโทษตามผลของพฤติกรรมนั้น เช่นผู้จัดการตัดค่าจ้างพนักงานคนที่ทำงานไม่ทัน

หลักของการเสริมแรงจูงใจ การเสริมแรงจูงใจจะต้องยึดถือหลัก 2 ข้อคือ

1. การเสริมแรงจูงใจให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อทำให้การเสริมแรงจูงใจมีคุณค่าสูงที่สุด นั่นคือ การเสริมแรงจูงใจอาจมากหรือน้อยตามสถานการณ์

2. การเสริมแรงจูงใจต้องกระทำทันที หมายถึง ควรกระทำทันทีเมื่องานเสร็จหรือปรากฏผลงานไม่ควรปล่อยเวลาให้ผ่านไปนาน

สรุปได้ว่า แรงจูงใจของแต่ละบุคคลมีความต้องการแตกต่างกันไป เช่น ต้องการปัจจัยขั้นพื้นฐานของร่างกาย ต้องการความมั่นคงในชีวิต ต้องการเป็นที่รู้จักของสังคม ซึ่งความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จในอนาคต

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

5.1 ความหมายการตัดสินใจ ทฤษฎีการตัดสินใจได้มีนักวิชาการ ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับ “การตัดสินใจ” ไว้ดังนี้

บาร์นาร์ด (Barnard, 1938 : 14) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจคือ เทคนิคในการที่จะพิจารณาทางเลือกที่พอเป็นไปได้และทางเลือกจากงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ มูดี (Moody) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. อุดรธานี 2549 : ออนไลน์) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการกระทำที่ต้องทำเมื่อไม่มีเวลาที่จะหาข้อเท็จจริงต่อไป ปัญหาที่เกิดขึ้นคือเมื่อใดที่จะตัดสินใจว่าควรหยุดหาข้อเท็จจริง แนวทางแก้ไขจะเปลี่ยนแปลงไปตามปัญหาที่ต้องการแก้ไข ซึ่งการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวพันกับการใช้จ่ายและการใช้เวลา

กิบสันและอีวาน เซวิช (Gibson and Ivancevich) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. อุดรธานี, 2549 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมาย การตัดสินใจ ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญขององค์การที่ผู้บริหารจะต้องกระทำอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร (Information) ซึ่งได้รับมาจากโครงสร้างองค์การ พฤติกรรมบุคคลและกลุ่มในองค์การ

วุฒิชัย จ้านงค์ (2523) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และในการจัดการนั้น การตัดสินใจเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานทุกๆ เรื่องทุกๆกรณีเพื่อดำ เนินการ ไปสู่วัตถุประสงค์ อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการวินิจฉัยพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัวอารมณ์ ความรักใคร่ชอบพอ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ และมีลักษณะเป็นกระบวนการอันประ กอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ ต่อเนื่องกันไป ดังนี้

1) การแยกแยะตัวปัญหา (Problem Identification) ในขั้นตอนแรกของการตัดสินใจ นั้น จึงเป็นเรื่องราวของการสร้างความแน่ใจ มั่นใจ โดยการค้นหาความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริง ก็เพราะเหตุว่ากระบวนการตัดสินใจจะเริ่มต้นตามขั้นตอนแรก เมื่อผู้ทำ การตัดสินใจมีความรู้สึกว่าได้เกิดปัญหาขึ้นมา นั่นก็คือ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในว่า ได้มีปรากฏบางสิ่ง บางอย่างมิได้เป็นไปตามที่คาดคิด

2) การหาข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหานั้น (Information Search) การเสาะหาข่าว สารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นก็คือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็ได้

3) การประเมินค่าข่าวสาร (Evaluation of Information) เป็นความจำเป็นที่จะต้อง ประเมินค่าว่า ข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสมเพียงพอตรงกับเวลา และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่

4) การกำหนดทางเลือก (Listing Alternative) เป็นขั้นตอนสำคัญของการตัดสินใจ คือ การกำหนดทางเลือกมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เป็นการที่ จะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้หลาย ๆ วิธีถ้าเรามีข่าวสารสมบูรณ์สำหรับปัญหาแต่ละเรื่อง เราอาจจะกำหนดทางเลือกเหมาะสม และครอบคลุมอย่างแท้จริงได้

5) การเลือกทางเลือก (Selection of Alternative) เมื่อได้กำหนดทางเลือกต่างๆออกมาแล้ว พร้อมทั้งกำหนดลำดับความสำคัญและความเหมาะสมในการแก้ปัญหา ขั้นตอนต่อไป คือ การเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติการต่อไป (Selection of a course of action) และขั้นนี้เองที่เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่า เป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง

6) การปฏิบัติตามการตัดสินใจ (Implement of Decision) เมื่อทางเลือกได้ถูกเลือกเข้ามาแล้ว ก็เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจหรือทางเลือก

ดังนั้นกล่าวได้ว่า การตัดสินใจ คือ ผลสรุปหรือผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเพื่อเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ทรัพยากร และบุคคลสามารถนำไปปฏิบัติบรรลุและทำให้งานเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ การตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งของบทบาทของผู้บริหารที่เกิดจากตำแหน่งและอำนาจที่เป็นทางการ คือบทบาทการ

เป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) บทบาทผู้จัดการสถานการณ์ที่เป็นปัญหา (Disturbance Handler) บทบาทผู้จัดทรัพยากร (Resource Allocator) และบทบาทผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator)

5.2 ความสำคัญของการตัดสินใจ (Decision) ทฤษฎีการบริหารองค์การในยุคหนึ่งได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร (Management Process) อัน ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนาจและการควบคุม ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดไปว่า แม้ว่าจะทำหน้าที่ดังกล่าวได้ดีเพียงใดก็ตามแต่ถ้าขาดการตัดสินใจที่ดีพอแล้วยากที่จะทำให้การบริหารองค์การสู่ความสำเร็จได้ การตัดสินใจจึงมีความสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1) การตัดสินใจเป็นเครื่องวัดความแตกต่างระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เป็นผู้บริหารในระดับต่าง ๆ จะต้องแสดงความรู้ ความสามารถในการตัดสินใจที่ดีกว่าผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะต้องมีเหตุผล มีหลักการ มีเจตคติและวิจรรณญาณที่ดีกว่า ความสามารถในการตัดสินใจคือมูลค่าเพิ่มที่ผู้บริหารต้องทำให้เห็นว่า นี่คือการตัดสินใจที่สมแล้วกับค่าจ้างเงินเดือนในตำแหน่งผู้บริหาร

2) การตัดสินใจเป็นมรรควิธีนำไปสู่เป้าหมายองค์การ ผู้บริหารควรตระหนักเสมอว่า การตัดสินใจมิใช่เป็นเป้าหมายในตัวของมันเอง แต่เป็นมรรควิธี แนวทาง วิธีการและเครื่องมือที่จะทำให้การบริหารองค์การประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายองค์การให้ชัดเจนก็จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเริ่มต้น การหาวิธีการและแนวทางปฏิบัติที่หลากหลายก็เป็นขั้นตอนที่กระทำตามมา และนี่คือการตัดสินใจนั่นเอง การกำหนดแนวทางวิธีการที่ดี ที่หลากหลายและสร้างสรรค์จะนำไปให้องค์การสู่ความสำเร็จได้

3) การตัดสินใจเป็นเสมือนสมองขององค์การ การตัดสินใจที่ดีก็เหมือนกับคนเรามีสมอง และระบบประสาทที่ดีก็จะทำให้ตัวเราประสบผลสำเร็จในชีวิตการทำงาน ชีวิตส่วนตัวและชีวิตทางสังคมได้ ในขณะที่เดียวกันถ้าเป็นการตัดสินใจขององค์การที่ดีก็จะต้องมีสมอง และระบบประสาทขององค์การที่ดีด้วยจึงจะทำให้้องค์กรมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้ ผู้บริหารที่ดีจะต้องกระตือรือร้น ใฝ่หาแนวทางแก้ไขปัญหายุ่ตลอดเวลา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงสถานการณ์ กำหนดแนวทางใหม่ๆ ยกระดับมาตรฐานและป้องกันปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามแผนที่กำหนดไว้ได้

4) การตัดสินใจปัญหาเป็นกลยุทธ์การแก้ปัญหาในอนาคต ในทฤษฎีการตัดสินใจทั่วไปมองว่าเป็นการแก้ปัญหาในอดีต ซึ่งได้แก่ปัญหาข้อขัดข้องซึ่งมีสะสมมาตั้งแต่ในอดีต และมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้หมดสิ้นและยังมีปัญหาใหม่ ๆ เข้ามาอีกมากมาย โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิด (paradigm) ในการมองปัญหาใหม่ให้มองไปถึงปัญหาในอนาคต ซึ่งได้แก่ปัญหาป้องกัน รู้แล้วว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ก็ควรมีการตัดสินใจล่วงหน้า

ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ปัญหาเชิงพัฒนาที่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจ เป็นการมองโดยใช้วิสัยทัศน์ (vision) ของผู้บริหารในการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต กำหนดภาพอนาคต (scenario) ไว้พร้อมกำหนดทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละภาพอนาคตนั้นด้วย อาทิ ภาพอนาคตมุ่งเน้น 3 C ได้แก่ ลูกค้า (Customer) การแข่งขัน (Competition) และการเปลี่ยนแปลง (Change) ดังนั้นผู้บริหารเตรียมการที่จะคิดวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ในเรื่องดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ในการบริการลูกค้าเหนือความคาดหว้ง กลยุทธ์การแข่งขันสู่ความเป็นเลิศ และกลยุทธ์สู่องค์การอัจฉริยะ เป็นต้น

5.3 กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) กุลชลิ ไชยนันตา (2539:135-139) ได้ให้ความเห็นว่า กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) หมายถึง การกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย การตัดสินใจโดยมีลำดับขั้นของกระบวนการ ดังกล่าว เป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลและมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจ ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีอยู่หลายรูปแบบ และได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define the problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อ ๆ ไปของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์การ โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งเวลาซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบอยู่เสมอ ๆ การรู้ถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีเงื่อนไขว่าต้องส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าภายในเวลา 1 เดือน ทางเลือกของการแก้ไขปัญหาก็จะผลิตสินค้าไม่เพียงพอที่มีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า 1 เดือน ก็ควรถูกตัดทิ้งไป

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Develop potential alternatives) ขั้นตอนต่อไป ผู้บริหารควรทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและความเป็นไปได้ ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างเช่น กรณีที่องค์การประสบปัญหาเวลาการผลิตไม่เพียงพอ ผู้บริหารอาจพิจารณาทางเลือกดังนี้ 1) เพิ่มการทำงานกะพิเศษ 2) เพิ่มการทำงานล่วงเวลาโดยใช้ตารางปกติ 3) เพิ่มจำนวนพนักงาน หรือ 4) ไม่ทำอะไรเลย ในการพัฒนาทางเลือกผู้บริหารอาจขอความคิดเห็นจากนักบริหารอื่น ๆ ที่ประสบ

ความสำเร็จทั้งภายในและภายนอกขององค์กร ซึ่งอาจใช้วิธีการปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล หรือจัดการประชุมกลุ่มย่อยขึ้น ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลเหล่านั้นเมื่อผนวกรวมกับสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ของตนเองจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the alternatives) เมื่อผู้บริหารได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ โดยจะนำเอาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกันอย่างรวดเร็ว รอบคอบ ทางเลือกบางทางเลือกที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดขององค์กรก็อาจทำให้เกิดผลต่อเนื่องที่ไม่พึงประสงค์ตามมา เช่น ทางเลือกหนึ่ง ของการเพิ่มผลผลิต ได้แก่การลงทุนติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ แต่อาจมีปัญหากับการลดลงของขวัญกำลังใจของพนักงานในระยะต่อมา เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื้อในภายหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด แต่บางครั้งผู้บริหารอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอมโดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือก

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อผู้บริหารได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกำหนดโปรแกรมของการตัดสินใจ โดยระบุถึงตารางเวลาการดำเนินงาน งบประมาณ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบวิธี กฎ และนโยบาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้โดยได้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด

5.4 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจ เมื่อทางเลือกของการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจดำเนินงานต่าง ๆ ได้ถูกเสนอแนะ โดยกลุ่มหรือโดยผู้นำ ทางเลือกเหล่านี้ก็จะถูกประเมิน จากนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดหรือสมาชิกของกลุ่มเห็นพร้อมต้องกันมากที่สุดก็จะได้รับการเลือก ใน

ในทางเลือกควรมีรายละเอียดแต่ละ ขั้นตอนก่อนข้างละเอียด วิธีการติดตามดูความก้าวหน้าก็ควร ถูกกำหนดไว้ด้วย เพราะว่าการตัดสินใจถึงแม้จะคืออย่างไรก็พบว่าไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ เพราะไม่มีสมาชิกคนใดสนใจหรือใส่ใจจะนำไปปฏิบัติ แผนปฏิบัติการจึงนับว่าสำคัญมาก เพราะ จะสามารถบอกว่าจะไร้อาจจะเกิดจากความผิดพลาดได้ในขั้นตอนปฏิบัติ เหตุการณ์เหล่านั้นเรา ควรจะหาวิธีการป้องกันอย่างไรไว้ล่วงหน้าและจะหลีกเลี่ยงการสูญเสียจากเหตุการณ์ที่ต้องเกิดให้ น้อยที่สุดอย่างไร

5.5. แนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

5.5.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541 : 130-135) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ของบุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ซึ่งมีผลมาจากความแตกต่างกันของ ลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ทำให้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลมีความ แตกต่างกัน โดยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการตัดสินใจของ บุคคล ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural Factor) วัฒนธรรมเป็นวิธีการดำเนิน ชีวิตสังคมเชื่อถือเป็นสิ่งดั้งเดิมและยอมรับมาปฏิบัติ เพื่อให้สังคมดำเนินและมีการพัฒนาไปได้ ด้วยดี บุคคลในสังคมเดียวกันจึงต้องยึดถือและปฏิบัติตามวัฒนธรรมเพื่อการอยู่เป็นส่วนหนึ่งของ สังคม วัฒนธรรมเป็นเครื่องผูกพันบุคคลในกลุ่มไว้ด้วยกัน วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดความ ต้องการพื้นฐานและพฤติกรรมของบุคคลโดยบุคคลจะเรียนรู้เรื่องค่านิยม ทักษะ ความชอบการ รับรู้ และมีพฤติกรรมอย่างไรนั้น จะต้องผ่านกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและ สถาบันต่างๆ ในสังคม คนที่อยู่ในวัฒนธรรมต่างกันย่อมมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน การ กำหนดกลยุทธ์จึงต้องแตกต่างกันไป โดยวัฒนธรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) วัฒนธรรมพื้นฐาน (Culture) หมายถึง สิ่งที่เป็นรูปแบบหรือ วิธีการในการดำเนินชีวิตที่สามารถเรียนรู้และถ่ายทอด สืบต่อกันมาโดยผ่านขบวนการอบรมและ ชัดเกล้าทางสังคม วัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งพื้นฐานในการกำหนดความต้องการและพฤติกรรมของ บุคคล

(2) วัฒนธรรมย่อย (Subculture) หมายถึง วัฒนธรรมกลุ่มย่อยๆ ในแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งมีรากฐานมาจากเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว และภูมิภาคที่แตกต่างกัน บุคคลที่อยู่ใน วัฒนธรรมกลุ่มย่อยจะมีข้อปฏิบัติทางวัฒนธรรมและสังคมที่แตกต่างกันไปจากกลุ่มอื่น ทำให้มี ผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ความต้องการ แบบแผนการบริโภค พฤติกรรมที่แตกต่างกันและในกลุ่ม เดียวกันจะมีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน โดยวัฒนธรรมกลุ่มย่อย ประกอบด้วย

ก. กลุ่มเชื้อชาติ (Nationality Groups) เชื้อชาติต่างๆ ได้แก่ ไทย จีน อเมริกัน อังกฤษ ฝรั่งเศส เป็นต้น แต่ละเชื้อชาติมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

ข. กลุ่มศาสนา (Religious Groups) กลุ่มศาสนาต่างๆ ได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลามและกลุ่มศาสนามีประเพณีและข้อห้ามที่แตกต่างกัน จึงส่งผลต่อพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

ค. กลุ่มสีผิว (Racial Groups) กลุ่มสีผิวต่างๆ ได้แก่ ผิวดำ ผิวขาว ผิวเหลือง แต่ละกลุ่มจะมีค่านิยมในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดทัศนคติที่แตกต่างกัน

ง. พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Areas) หรือท้องถิ่น (Region) พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ทำให้เกิดลักษณะการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน

จ. กลุ่มอาชีพ (Occupational) เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มพนักงานนักธุรกิจและเจ้าของกิจการ กลุ่มวิชาชีพ เช่น แพทย์ ครู นักกฎหมาย

ฉ. กลุ่มย่อยด้านอายุ (Age) เช่น ทารก เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ วัยทำงานและผู้สูงอายุ

ช. กลุ่มย่อยด้านเพศ (Sex) ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

2) ชั้นทางสังคม (Social class) เป็นการจัดลำดับบุคคลในสังคมจากระดับสูงไประดับต่ำ โดยใช้ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ อาชีพ ฐานะ รายได้ ตระกูลหรือชาติกำเนิด ตำแหน่งหน้าที่ของบุคคล ชั้นทางสังคมแบ่งเป็น 3 ระดับ 6 กลุ่มย่อย โดยชั้นทางสังคมของบุคคลสามารถเลื่อนขึ้นได้ทั้งขึ้นและลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางรายได้ อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน เช่น เมื่อบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น ย่อมแสวงหาการบริโภคที่ดีขึ้น โดยแบ่งชนชั้นต่างๆ ได้ดังนี้

(1) ชนชั้นสูง (Upper class) แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย

1.1 ระดับสูงอย่างสูง (Upper-upper class) ได้แก่ ผู้ที่เก่าแก่ที่ได้รับมรดกจำนวนมาก กลุ่มนี้มีกำลังซื้อเพียงพอ

1.2 ระดับสูงอย่างต่ำ (Lower-upper class) ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารระดับสูงหรือ กลุ่มเศรษฐี

(2) ชนชั้นกลาง (Middle class) แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย

2.1 ชนชั้นกลางอย่างสูง (Upper-middle class) ได้แก่ ผู้ที่ได้รับความสำเร็จทางอาชีพ

2.2 ชนชั้นกลางอย่างต่ำ (Lower-middle class) ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติงานและข้าราชการ

(3) ชนชั้นต่ำ (Lower class) แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย

3.1 ชนชั้นต่ำอย่างสูง (Upper-lower class) ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้แรงงานและมีทักษะพอสมควร

3.2 ชั้นชั้นต่ำอย่างต่ำ (Lower-lower class) ได้แก่ กรรมกรที่มี รายได้ต่ำ

5.5.2 **ปัจจัยด้านสังคม** (Social Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ลักษณะทางสังคมจะประกอบด้วย

1) กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เป็นกลุ่มที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มนี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็น และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง กลุ่มอ้างอิงจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มทางด้านพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต รวมทั้งทัศนคติและแนวความคิดของบุคคล เนื่องจากบุคคลต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม จึงต้องปฏิบัติตามและยอมรับความคิดเห็นจากกลุ่มอ้างอิง กลุ่มอ้างอิง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

(1) กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Group) ได้แก่ บุคคลภายในครอบครัว กลุ่มเพื่อนสนิท บุคคลใกล้ชิด

(2) กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary Group) ได้แก่ กลุ่มบุคคลชั้นนำ ในสังคม เพื่อนร่วมอาชีพ ร่วมสถาบัน บุคคลต่างๆ ในสังคม

2) ครอบครัว (Family) บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ ความคิดและค่านิยมของบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการดำเนินชีวิตของครอบครัว

3) บทบาทและสถานะ (Roles and Statuses) บุคคลจะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่ม เช่น ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง องค์กรและสถาบันต่างๆ บุคคลจะมีสถานะที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม

5.5.3. **ปัจจัยส่วนบุคคล** (Personal Factor) การตัดสินใจของบุคคลได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลของคนในด้านต่างๆ ดังนี้

1) อายุ (Age) อายุที่แตกต่างกันจะมีความต้องการที่ต่างกัน

2) วงจรชีวิตครอบครัว (Family life Cycle Stage) เป็นขั้นตอนการดำรงชีวิตของบุคคลในลักษณะของการมีครอบครัว การดำรงชีวิตในแต่ละขั้นตอนเป็นสิ่งที่มีความต้องการทัศนคติและค่านิยมของบุคคลทำให้เกิดความต้องการ และพฤติกรรมที่ซื้อที่แตกต่าง

3) อาชีพ (Occupation) อาชีพของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่ความจำเป็นและความต้องการและบริการที่แตกต่างกัน

4) รายได้ (Income) หรือโอกาสทางเศรษฐกิจ (Economic Circumstance) โอกาสทางเศรษฐกิจของบุคคล

5) การศึกษา (Education)

6) ค่านิยมหรือคุณค่า (Value) และรูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyle) ค่านิยมหรือคุณค่า (Value) หมายถึง ความนิยมในสิ่งของหรือบุคคล หรือความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหมายถึงอัตราผลประโยชน์ รูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyle) หมายถึงรูปแบบของการดำเนินชีวิตในโลกมนุษย์ โดยแสดงออกในรูป กิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interest) ความคิดเห็น (Opinions)

5.6 ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factor) หรือปัจจัยภายใน อิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

1) การจูงใจ (Motivation) หมายถึง พลังสิ่งกระตุ้น (Drive) ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติ การจูงใจเกิดภายในตัวบุคคล แต่อาจถูกกระทบจากปัจจัยภายนอกได้ พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีแรงจูงใจ (Motive) ซึ่งหมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นจากภายในตัวบุคคลที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมายแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ ถือว่าเป็นความต้องการของมนุษย์ อันประกอบด้วย ความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตวิทยาต่างๆ ความต้องการเหล่านี้ ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะหาสินค้ามาบำบัดความต้องการของตน ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ มีข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการ ดังนี้

1. บุคคลมีความต้องการหลายประการ และไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการจะมีความสำคัญแตกต่างกัน และสามารถจัดลำดับได้
3. บุคคลจะตอบสนองความต้องการที่สำคัญที่สุดก่อน
4. ความต้องการใดได้รับการบำบัดแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป
5. เมื่อบุคคลได้รับการบำบัดความต้องการขั้นหนึ่งแล้ว จะเริ่มสนใจในความต้องการขั้นอื่นต่อไป

2) การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการรับรู้ของแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ประสบการณ์ ความต้องการและอารมณ์ และยังมีปัจจัยภายนอกคือ สิ่งกระตุ้น การรับรู้จะแสดงถึงความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น รส กาย การสัมผัส ซึ่งแต่ละคนมีการรับรู้แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับ

- 2.1 ลักษณะทางกายภาพที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นสิ่งเร้าต่างๆ
- 2.2 ความสัมพันธ์ของสิ่งกระตุ้นเร้ากับสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น
- 2.3 เจื่อนไขของแต่ละบุคคลที่มีความต้องการ ทักษะคติ ค่านิยมแตกต่างกัน

3) การเรียนรู้ (Learning) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ของบุคคล การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นและเกิดการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นนั้น

4) ความเชื่อ (Beliefs) เป็นความคิดซึ่งบุคคลยึดถือเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต

5) ทักษะคติ (Attitudes) เป็นการประเมินความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของบุคคล ความรู้สึกด้านอารมณ์และแนวโน้มการปฏิบัติที่มีผลต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Kotler, 2003: 270) หรือ หมายถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งส่วนประกอบของทักษะคติจะประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

5.1 ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive Component) ประกอบด้วย ความรู้ และความเชื่อเกี่ยวกับตราสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคของผู้บริโภค

5.2 ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อผลิตภัณฑ์และตราสินค้า ความรู้สึกอาจจะเป็นความพอใจและไม่พอใจเช่น การเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อผลิตภัณฑ์

5.3 ส่วนของพฤติกรรม (Behavior Component) หมายถึง แนวโน้มของการกระทำที่เกิดจากทักษะคติ หรือเป็นการกำหนดพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีต่อผลิตภัณฑ์หรือตราสินค้า

6) บุคลิกภาพ (Personality) เป็นรูปแบบลักษณะของบุคคลที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการตอบสนอง หรืออาจหมายถึงลักษณะด้านจิตวิทยาที่มีลักษณะแตกต่างของบุคคลซึ่งนำไปสู่การตอบสนองที่สม่ำเสมอและมีปฏิกิริยาต่อสิ่งกระตุ้น

7) แนวคิดของตนเอง (Self-concept) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง หรือความคิดที่บุคคลคิดว่าบุคคลอื่นมีความคิดเห็นต่อตนอย่างไร องค์ประกอบของแนวคิดเกี่ยวกับตนเองแบ่งออกได้เป็น 4 แบบ คือ

7.1 แนวคิดของตนเองที่แท้จริง

7.2 แนวคิดของตนเองในอุดมคติ

7.3 แนวคิดของตนเองที่คิดว่าบุคคลอื่นมองตนเองที่แท้จริง

7.4 แนวคิดของตนเองที่ต้องการให้ผู้อื่นคิดเกี่ยวกับตนเอง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเป็นสมาชิกสหกรณ์พัฒนา
 กลุ่มน้ำเวฬุ จำกัด จังหวัดจันทบุรีผู้ศึกษาวิจัยขอเสนอวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ศุควาดี ดิชฐกิจ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็งตามธรรมชาติ ศึกษากรณี ชุมชนสาคลี อำเภอเสนา
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” พบว่า ปัจจัยด้านกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจชุมชน
 และการเมืองชุมชนนั้น ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็งตามธรรมชาติ
 ปัจจัยด้านกายภาพนั้นส่งผลให้คนสนิทสนมกลมเกลียวกันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันทำให้เกิด
 การรวมกลุ่มได้ง่าย ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการรวมกลุ่ม
 โดยการ Socialization ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจชุมชนส่งผลให้เกิดการเข้าร่วมเนื่องจากสามารถทำ
 ให้รายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นพึ่งตนเองได้ และเป็นการดึงดูดเด่นของชุมชนเกษตรกรรมมาทำให้
 เกิดการรวมกลุ่มขึ้น ปัจจัยทางการเมืองชุมชนนั้นส่งผลโดยผู้นำมีลักษณะ Charismatic Leader
 ทำให้ชาวบ้านมีความเชื่อถือและเลื่อมใส รวมทั้งความสัมพันธ์ที่เป็นส่วนตัวของผู้นำชาวบ้านก็ทำ
 ให้เกิดการรวมกลุ่มได้ง่าย นอกจากนี้ปัจจัยทั้งหมดยังส่งผลต่อกันและกัน

นพกาญจน์ เมตตานนท์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จใน
 การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณีชุมชนคันทนา ”
 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา
 ชุมชนได้แก่ บทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการแสวงหาความคิดเห็นจากประชาชน การ
 ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนก่อนมีโครงการ Thai-UNCDP และระดับการมีส่วนร่วมใน
 กิจกรรมชุมชนก่อนมีโครงการ Thai-UNCDP โดยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนเป็นผลมา
 จากตำแหน่งในชุมชน การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม บทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการ
 แสวงหาความคิดเห็นจากประชาชน และเพศ ส่วนผลการศึกษาชุมชนหลังปืมน้ำมันเอสโซ่พบว่า
 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ อาชีพ สภาพการถือครองที่พักอาศัย บทบาทของ
 คณะกรรมการชุมชนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชน

ฉอาน วุฒิกรรมรักษา (2526: บทคัดย่อ) ศึกษา “ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผล
 ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงสร้างงานในชนบท ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการที่ได้รับ
 รางวัลดีเด่นของตำบลทุ่งพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามี
 ส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างคือ ความต้องการความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่งมากที่สุด
 รองลงมาคือความต้องการพัฒนาหมู่บ้าน ต้องการงาน การได้รับการขอร้องให้มา ความต้องการ

อยากได้เงิน มีความสัมพันธ์ อันดีกับเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่มีงานทำ และเป็นญาติกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามลำดับรฐ์ กลุ่มชุมชน และ สุนทร โคตรบรรเทา (2527: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่กระตุ้นให้ประชาชนร่วมในโครงการพัฒนาชุมชนในเขตชนบทยากจนพบปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชุมชน ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญมี ดังนี้

- 1) การพัฒนาจิตใจที่เหมาะสม
- 2) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 3) โครงการส่งเสริมอาชีพและเศรษฐกิจภายในหมู่บ้าน ได้แก่ การให้ประชาชนมีความรู้และรับการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรที่จะทำให้เพิ่มผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น
- 4) นโยบายของรัฐบาลและแรงผลักดันจากผู้มีอำนาจทางราชการ
- 5) การประสานงานและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนใกล้ชิดและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนา
- 6) งบประมาณที่รัฐเป็นผู้จัดให้

สุจินต์ ดาววีระกุล (2527: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน โดยศึกษาเฉพาะหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ประจำปี พ.ศ. 2527 ” พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนมีดังต่อไปนี้ คือ ร่วมในการเข้าประชุมร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมในการเป็นผู้รับผิดชอบหรือควบคุมการดำเนินงาน ร่วมในการเป็นผู้ประสานงาน ร่วมในการเป็นผู้ชักชวนเพื่อนบ้าน ร่วมการสละเงินร่วมในการสละวัสดุอุปกรณ์ร่วมในการสละแรงงาน และร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน ร่วมในการเป็นผู้ประสานงาน ร่วมในการเป็นผู้รับผิดชอบหรือควบคุมการดำเนินงานและร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อยลงมาตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมพบว่าปัจจัยทางด้านบุคคลได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อหมู่บ้านและการมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนอายุและเพศไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจได้แก่ อาชีพ รายได้ และการเป็นเจ้าของที่ดินทำกิน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน นายอำเภอ และพัฒนาการอำเภอ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนความคาดหวังต่อรางวัลการประกวดหมู่บ้านและความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

สุเมธ ทราชแก้ว (2536: บทคัดย่อ) “ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยศึกษาเฉพาะกรณี โครงการการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ส.ป.ท.) จังหวัดอุบลราชธานี ” โดยในการศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาได้กำหนดการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การปฏิบัติการ ผลประโยชน์ และการประเมินผล ถ้าประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมขั้นตอนใดขั้นตอนเดียวจะถือว่ามีส่วนร่วม ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ ในแต่ละหมู่บ้านเข้ามีส่วนร่วมในระดับสูงแทบทุกขั้นตอน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเผชิญปัญหาหรือความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยแวดล้อม รวมทั้งความสะดวกในการดำเนินโครงการ

หทัยชนก มากมิ่งจวน (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจและระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฟาร์มผลิตกุ้งอย่างยั่งยืนของสมาชิกชมรมผู้เลี้ยงกุ้งสุราษฎร์ธานี” พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง ปัจจัยสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ สถานภาพทางสังคม การเป็นสมาชิกในกลุ่มทางการเกษตร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เหตุผลประกอบในการตัดสินใจ เงินทุนในการเลี้ยงกุ้ง จำนวนแรงงาน จำนวนบ่อในฟาร์ม ศักยภาพในการผลิตกุ้ง และระยะเวลาในการเลี้ยงกุ้ง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ส่วนปัจจัยสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ ลักษณะการถือครองที่ดิน และจำนวนครั้งในการผลิตต่อปี ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ

ภาณุวัฒน์ ไชยมะโน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” พบว่า เหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการขยายผลของศูนย์ฯ มากที่สุด คือ ต้องการเพิ่มรายได้ รองลงมา คือ ต้องการปัจจัยการผลิต และเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจไม่เข้าร่วมโครงการขยายผลของศูนย์ฯ มากที่สุด คือ พื้นที่ไม่เหมาะสม รองลงมาคือขาดแหล่ง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการขยายผลของศูนย์ฯ ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงานในครอบครัว ตำแหน่งทางสังคม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตร และเงินทุน ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขยายผลของศูนย์ฯ ได้แก่ ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน รายได้ทางการเกษตรน้อยลง พื้นที่ถือครองในการเกษตรน้อยเกินไป ดินในพื้นที่ทำการเกษตรมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร ภาระหนี้สิน และแหล่งน้ำในการทำเกษตรไม่เพียงพอ

อานนท์ จันทวี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัทขนส่ง จำกัด” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัทขนส่ง จำกัด ระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงาน และผลประโยชน์ที่ได้รับ จากการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัทขนส่ง จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ลูกจ้างบริษัทขนส่ง จำกัด มีระดับความคาดหวังจากการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัทขนส่ง จำกัด ในระดับปานกลาง โดยคาดหวังที่จะให้สหภาพแรงงานฯ มีผู้ทำหน้าที่สามารถทำหน้าที่เจรจาต่อรองเพื่อเรียกร้องสวัสดิการที่ดีให้สมาชิก และปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ด้านค่าจ้างและค่าตอบแทนได้มากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ที่อยู่ในพื้นที่
ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ในปัจจุบันท้องที่เขตปกครองของอำเภอแม่วาง
ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกาศ ตำบลดอนเปา ตำบลทุ่งปี ตำบลทุ่งรวงทอง และ
ตำบลแม่วิน ปัจจุบันทั้งหมด จำนวน 155 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับ ความคิดเห็นของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

การสร้างเครื่องมือ ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ สอบถามถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา
สูงสุดของสมาชิก อาชีพปัจจุบันของสมาชิก รายได้ของครอบครัวสมาชิกในรอบปี ภูมิลำเนาเดิม
ของสมาชิกก่อนย้ายมาอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์ ระยะเวลาที่สมาชิกอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์

ระยะทางจากบ้านของสมาชิกไปยังสหกรณ์ การติดต่อระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่ให้สมาชิกกรอกทั้งหมด 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ แบบสอบถามตอนนี้ได้กำหนดคำถาม ถามเกี่ยวกับความคาดหวังของการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด โดยกำหนด คำถามออกเป็น 3 หัวข้อหรือ 3 ประเด็น ใหญ่ได้แก่

2.1 สาเหตุที่เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

2.2 ความคาดหวังในการเข้าไปเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ในช่วงแรกคำถามส่วนนี้มี 11 ข้อ โดยให้เลือกตอบ ใช่และไม่ใช่

2.3 ความเห็นในฐานะสมาชิกสหกรณ์เห็นว่าในปัจจุบัน สหกรณ์ได้มีการดำเนินงานในกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ มากน้อยเพียงใด คำถามส่วนนี้มี 8 ข้อ โดยแบ่งระดับการดำเนินงานกิจกรรมเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ไม่ดำเนินการ	ระดับคะแนน 0
การดำเนินงานน้อย	ระดับคะแนน 1
การดำเนินงานปานกลาง	ระดับคะแนน 2
การดำเนินงานมาก	ระดับคะแนน 3
การดำเนินงานมากที่สุด	ระดับคะแนน 4

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสหกรณ์ แบบสอบถามตอนนี้ ได้กำหนดคำถาม ถามถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์ ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นและให้ค่าระดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละข้อ มีทั้งหมด 8 ข้อ และส่วนสุดท้ายของตอนนี้เปิดให้สมาชิกได้แสดงถึง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยแบ่งระดับการดำเนินงานกิจกรรมเป็น 4 ระดับ ได้แก่

ปัญหาการดำเนินงานน้อย	ระดับคะแนน 1
ปัญหาการดำเนินงานปานกลาง	ระดับคะแนน 2
ปัญหาการดำเนินงานมาก	ระดับคะแนน 3
ปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด	ระดับคะแนน 4

การทดสอบเครื่องมือ การทดสอบเครื่องมือก่อนการนำไปใช้ ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามสำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบ และนำไปทดสอบความเชื่อมั่น โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับสมาชิกที่ไม่ใช่

ประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 ราย ในพื้นที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อิเลฟของครอนบัก ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 คัดแยกรายชื่อสมาชิกจากทะเบียนหุ้นและหรือทะเบียนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด คัดแยกออกเป็นรายตำบล ทั้ง 5 ตำบล คือ ตำบลบ้านกาด ตำบลดอนเปา ตำบลทุ่งปี ตำบลทุ่งรวงทอง และตำบลแม่วิน

3.2 จากข้อ 3.1 นำรายชื่อมาคัดแยกออกเป็นรายหมู่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำในชุมชนนั้นช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ในการกรอกแบบสอบถาม

3.3 สำหรับผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ผู้ทำการศึกษาวิจัย เป็นผู้ดำเนินการสอบถามเอง โดยการอธิบายเนื้อหาใจความของแบบสอบถามแต่ละตอน ให้เข้าใจและทำการกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อที่จะสามารถไปอธิบายให้แก่สมาชิกที่เป็นลูกบ้านที่อยู่ในชุมชนของตนเองตามรายชื่อที่ได้คัดแยกให้ไป

3.4 ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชน ที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ขอความร่วมมือในการเรียกหรือเชิญหรือไปทำการสอบถามตามแบบสอบถามที่มอบให้ไปสำรวจแล้วรวบรวมให้กับผู้ทำการศึกษาวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์โดยการใส่โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป และใช้สถิติพรรณนา((Descriptive Statistics) คือ การอธิบายลักษณะต่างๆ ไป ของข้อมูลที่ได้รวบรวมได้ และนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ประกอบการบรรยาย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา

การแปลค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้สูตรอัตราภาคชั้น ดังนี้
 อัตราภาคชั้น = $\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$

4.1 การกำหนดคะแนนเฉลี่ยสำหรับ 5 ระดับดังนี้

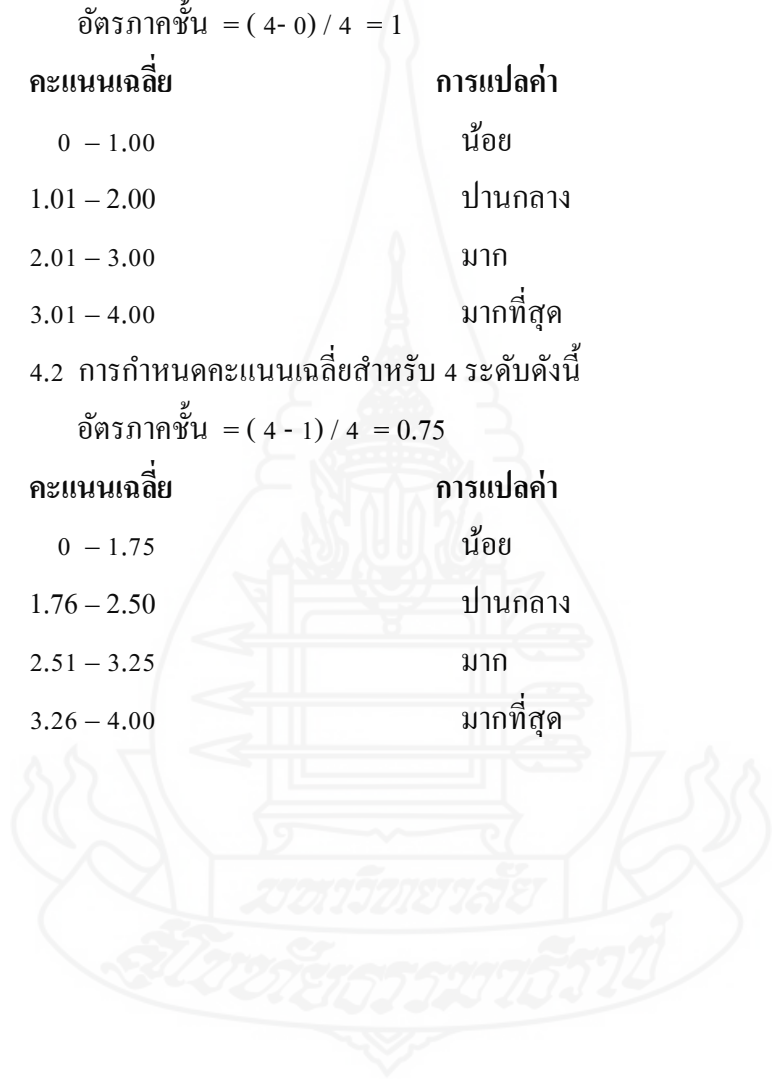
$$\text{อัตราภาคชั้น} = (4 - 0) / 4 = 1$$

คะแนนเฉลี่ย	การแปลค่า
0 – 1.00	น้อย
1.01 – 2.00	ปานกลาง
2.01 – 3.00	มาก
3.01 – 4.00	มากที่สุด

4.2 การกำหนดคะแนนเฉลี่ยสำหรับ 4 ระดับดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = (4 - 1) / 4 = 0.75$$

คะแนนเฉลี่ย	การแปลค่า
0 – 1.75	น้อย
1.76 – 2.50	ปานกลาง
2.51 – 3.25	มาก
3.26 – 4.00	มากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งสิ้น จำนวน 155 คน ที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิก อาชีพปัจจุบันของสมาชิก รายได้ของครอบครัวในรอบปี ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนในรอบปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์ ระยะทางจากบ้านไปยังสหกรณ์ ประเด็นสุดท้ายสอบถามถึงการติดต่อกับสหกรณ์ ซึ่งทุกประเด็นทั้ง 10 ข้อ ที่ได้เป็ยรวบรวมมาจากสมาชิก พอสรุปเป็นตารางการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ เพศ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	128	82.6
หญิง	27	17.4
รวม	155	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด เป็นชาย 128 คน คิดเป็นร้อยละ 82.6 เพศหญิง 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละ อายุ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
36 – 45	18	12.9
46 – 50	29	18.7
51 – 60	63	40.6
61 – 70	33	21.2
71 – 84	10	6.5
รวม	155	100
ต่ำสุด	36 ปี	
สูงสุด	84 ปี	
เฉลี่ย	55.50 ปี	

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด มีอายุต่ำสุด 36 ปี อายุสูงสุด 84 ปี และมีอายุเฉลี่ย 55.5 ปี และกลุ่มอายุที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 51 -60 ปี มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 61 – 70 ปี รวมกับกลุ่มอายุ 71 – 84 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 ส่วนกลุ่มอายุสมาชิกที่มีเป็นจำนวนน้อยคือกลุ่มอายุ 36 – 45 ปี และกลุ่มอายุ 46 – 50 ปี มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละ ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	.6
ประถมศึกษา	110	71.0
มัธยมศึกษา	30	19.4
อนุปริญญา/ปวส.	5	3.2
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	7	4.5
ไม่ได้ตอบประเด็นนี้	2	1.3
รวม	155	100

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ อยู่ที่ 110 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0 รองลงมา สมาชิกมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ส่วนอนุปริญญา มี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 อนุปริญญา/ปวส. และมีสมาชิกที่ไม่ได้เรียนหนังสือเลยเพียงคนเดียว คิดเป็นร้อยละ .6

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ อาชีพของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	97	62.6
ค้าขาย	19	12.3
รับราชการ	7	4.5
บริการ	3	1.9
อื่นๆ	29	18.7
รวม	155	100

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เป็นส่วนใหญ่มีจำนวนถึง 97 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 62.6 รองลงมามีอาชีพอื่นๆ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 อาชีพค้าขายมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 รับราชการจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ส่วนอาชีพบริการมีน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละ รายได้ของครอบครัวในรอบปีของสมาชิก

	รายได้(บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	10,000 – 46,500	27	17.4
	50,000 - 100,000	70	45.2
	102,00 - 200,000	42	27.1
	220,000 – 684,000	16	10.3
รวม	17,438,350	155	100
ต่ำสุด	10,000 บาท		
สูงสุด	684,000 บาท		
เฉลี่ย	112,505.48 บาท		

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ที่ 50,000 – 100,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา 102,000 – 200,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ส่วนกลุ่มสมาชิกที่รายได้ค่อนข้างน้อยคือช่วงระหว่าง 10,000 – 46,500 บาท มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ส่วนสมาชิกที่มีรายได้สูงช่วงรายได้ระหว่าง 220,000 – 684,000 บาท มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 รายได้สมาชิกต่ำสุด 10,000 บาท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และสมาชิกที่มีรายได้สูงที่สุด คือ 684,000 บาท มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ .6 โดยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 112,505.48 บาท

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละ รายจ่าย ของครัวเรือนสมาชิกในรอบปี

รายจ่าย(บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3,600 – 49,000	41	26.5
50,000 - 100,000	62	40
110,000 - 200,000	40	25.8
210,000 - 750,000	12	7.7
รวม	155	100
ต่ำสุด	3,600 บาท	
สูงสุด	750,000 บาท	
เฉลี่ย	99,000.59 บาท	

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนในรอบปี จำนวนมากอยู่ในช่วง 50,000 – 100,000 บาท รองลงมาอยู่ในช่วง 100,000 – 200,000 บาท และช่วง 3,600 – 49,000 บาท คือร้อยละ 25.8 และ 26.5 และมีรายจ่ายค่อนข้างสูงอยู่ที่ช่วง 210,000 – 750,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 สมาชิกมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดอยู่ที่ 3,600 บาท สูงสุดอยู่ที่ 750,000 บาท เฉลี่ย 99,000.59

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละ ภูมิลำเนาเดิมของสมาชิกก่อนย้ายมาอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์

ภูมิลำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกิดและเติบโตในพื้นที่สหกรณ์	130	83
อยู่นอกพื้นที่สหกรณ์	18	11.6
ย้ายมาจากที่อื่น	7	4.5
รวม	155	100

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เกิดและเติบโตอยู่อาศัยในพื้นที่สหกรณ์ถึง 130 คน คิดเป็นร้อยละ 83.9 อยู่นอกพื้นที่สหกรณ์แต่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ย้ายมาจากที่อื่นๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และสมาชิกที่ย้ายมาจาก

ที่อื่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .6 มาจากภาคกลางจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .6 มาจากภาคเหนือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ส่วนภาคใต้ไม่มีสมาชิกย้ายเข้ามา พอสรุปได้ว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด เป็นคนในพื้นที่สหกรณ์สืบทอดมาจากบรรพบุรุษในท้องถิ่นย่อมรักหวงแหนและผูกพันกับพื้นที่ท้องถิ่นของพวกเขาอย่างเหนียวแน่น

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละ ของระยะเวลาที่สมาชิกอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ระยะเวลา (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3 – 5	12	7.7
10 – 20	30	19.3
25 – 30	8	5.1
31 – 40	13	8.3
41 – 50	33	21.2
52 – 60	30	19.3
61 – 84	29	18.7
รวม	155	100

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่สมาชิกอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ช่วงระยะเวลา 3 – 5 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ช่วงระยะเวลา 10 – 20 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 ช่วงระยะเวลา 25 – 30 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 ช่วงระยะเวลา 31 – 40 ปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ช่วงระยะเวลา 41 – 50 ปี มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ช่วงระยะเวลา 52 – 60 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 ช่วงระยะเวลา 61 – 84 ปี มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 กล่าวโดยสรุปจะเห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์มาอย่างยาวนานเนื่องจากเป็นคนในพื้นที่หรือในท้องถิ่นและมีสมาชิกที่ย้ายมาจากต่างถิ่นบางส่วนที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ แม้จะเป็นระยะเวลาอันสั้นแต่ก็ยังสมัครเข้าร่วมอุดมการณ์สหกรณ์กับสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด กับทั้งบ่งบอกให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์จะเป็นกลุ่มของผู้สูงอายุค่อนข้างมาก และอยู่ในพื้นที่มานาน ย่อมรู้และเข้าใจสภาพปัญหา และอุปสรรคในการทำการเกษตรเป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละ ระยะทางจากบ้านของสมาชิกไปติดต่อกับสหกรณ์

ระยะทางไปสหกรณ์ (กม.)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 3	55	35.5
4 – 6	38	24.5
7 – 9	50	32.2
10 – 12	11	7.1
24	1	.6
รวม	155	100
เฉลี่ย	7.34 คน	

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาพบว่าระยะทางจากบ้านสมาชิกเพื่อไปติดต่อกับสหกรณ์นั้นส่วนใหญ่อยู่ไม่ไกลมากนักกล่าวคือ ระยะทางระหว่าง 1 – 3 กิโลเมตร มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 ระยะทางระหว่าง 4 – 6 กิโลเมตร มีจำนวน 38 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.5 ระยะทางระหว่าง 7 – 9 กิโลเมตร มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 ระยะทางระหว่าง 10 – 12 กิโลเมตร มีจำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 7 ส่วนที่มีระยะทางที่ไกลที่สุดคือ 24 กิโลเมตร มีอยู่เพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ .6 ซึ่งไม่ได้มีปัญหาในการติดต่อกับสหกรณ์แต่อย่างใด

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละ การติดต่อกับสหกรณ์

การติดต่อกับสหกรณ์(ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยติดต่อเลย	47	30.3
ประมาณ 1 – 2 ครั้ง	54	34.8
ประมาณ 3 – 4 ครั้ง	25	16.1
ประมาณ 5 – 6 ครั้ง	14	9.0
มากกว่า 6 ครั้ง	15	9.7
รวม	155	100
เฉลี่ย	2.33 ครั้ง	

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ติดต่อกับสหกรณ์น้อยมาก กล่าวคือไม่เคยติดต่อกับสหกรณ์เลย มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 ติดต่อประมาณ 1 – 2 ครั้ง มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ติดต่อประมาณ 3 – 4 ครั้ง มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 ติดต่อประมาณ 5 -6 ครั้ง มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 มากกว่า 6 ครั้ง มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง

จำกัด

ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ เป็นความคาดหวังในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน โดยส่วนแรกถามถึงสาเหตุของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ว่ามาจากสาเหตุใดที่ได้กำหนดไว้ในแบบสอบถามว่า ถูกชักชวน หรือ เลื่อมใสขบวนการสหกรณ์ หรือต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ หรือ อื่นๆ โดยให้ระบุให้ด้วย ส่วนที่สองได้สอบถามถึงความคาดหวังในการเข้าไปเป็นสมาชิกสหกรณ์ในช่วงแรก โดยให้สมาชิกตอบแบบสอบถามที่กำหนดไว้ จำนวน 11 ข้อ ตามความคาดหวังในการเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด สำหรับส่วนที่สามได้สอบถามถึงความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ว่าได้ดำเนินงานมากน้อยระดับใด ในความคิดเห็นของสมาชิก สอบถามถึงกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ไว้ จำนวน 8 ข้อ ดังได้แสดงถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด โดยได้วิเคราะห์จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ในแต่ละประเด็นคำถามในแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละ สาเหตุที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

สาเหตุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ถูกชักชวน	39	25.2
เลื่อมใสในขบวนการสหกรณ์	85	54.8
ต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ	31	20.0
อื่นๆ		
รวม	155	100

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สมาชิกได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด นั้น มีสาเหตุจากการถูกชักชวน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 เลื่อมใสในขบวนการสหกรณ์ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 สมาชิกต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 สรุปได้ว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ด้วยความเลื่อมใสในขบวนการสหกรณ์ เป็นจำนวนมากถึง 85 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 54.8 ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกที่ได้ทำการสำรวจมาได้ ส่วนสมาชิกที่ต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวน 31 คน หรือร้อยละ 20 สมาชิกเหล่านี้ก็คงมุ่งหวังให้องค์กรสหกรณ์ได้ช่วยเหลือสนับสนุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในการให้บริการสินเชื่อด้านเงินทุน ตลอดจนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ตลอดจนการจัดการเครื่องมือทางการเกษตรมาสนับสนุนในกิจกรรมการผลิตในแต่ละฤดูกาลการผลิต ตามความต้องการของสมาชิก นอกจากการหาปัจจัยการผลิตมาบริการสมาชิกแล้ว การรวบรวม ผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกออกสู่ท้องตลาดก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้สมาชิกขายผลิตผลทางการเกษตรได้ในราคาที่สูงขึ้น ต่างๆ เหล่านี้ล้วนทำให้สมาชิกได้มีโอกาสลดต้นทุนการผลิต และมีโอกาสเพิ่มรายได้ที่ดีขึ้น นั่นคือ การยกฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก นั่นเอง

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละ ความคาดหวังในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
แม่วาง จำกัด

ความคาดหวังในการเป็นสมาชิกสหกรณ์	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ
1.จะนำเงินมาออม/ฝากกับสหกรณ์	131	84.5	24	15.5
2.จะมีรายได้สูงขึ้นจากการเป็นสมาชิก	136	87.7	19	12.3
3.จะได้เงินกู้จากสหกรณ์	137	88.4	18	11.6
4.จะได้ซื้อสินค้าจากสหกรณ์	148	95.5	7	4.5
5.จะขายผลผลิตในราคาที่ดีขึ้นจากสหกรณ์	140	90.3	14	9.0
6.จะมีการสร้างงานใหม่ๆ ให้แก่ท้องถิ่น	129	83.2	26	16.8
7.จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิก	145	93.5	10	6.8
8.จะได้รับความรู้เรื่องการประกอบอาชีพ	143	92.3	12	7.7
9.จะได้มีส่วนร่วมเข้าดำเนินงานสหกรณ์	137	88.4	18	11.6
10.จะได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการบริหาร	81	52.3	74	47.7
รวม	1,327	85.6	222	14.3

จากตารางที่ 4.12 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด มีความคาดหวังในการเข้าไปเป็นสมาชิกสหกรณ์ในช่วงแรกดังต่อไปนี้

1. จะได้นำเงินมาออม/ฝากกับสหกรณ์ ตอบใช่จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 84.5 ตอบไม่ใช่จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8
2. จะมีรายได้สูงขึ้นจากการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ตอบใช่จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 87.7 ตอบไม่ใช่จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3
3. จะได้เงินกู้จากสหกรณ์ ตอบใช่จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 88.4 ไม่ใช่จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6
4. จะได้ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ ตอบใช่จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 95.5 ไม่ใช่จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5
5. จะขายผลผลิตในราคาที่ดีขึ้นจากสหกรณ์ ตอบใช่จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 90.3 ไม่ใช่จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0
6. จะมีการสร้างงานใหม่ๆ ให้แก่ท้องถิ่นจากสหกรณ์ ตอบใช่จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 83.2 ไม่ใช่จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8

7. จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกสหกรณ์ ตอบใช้จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 ไม่ใช้จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

8. จะได้รับความรู้ในเรื่องการประกอบอาชีพจากสหกรณ์ ตอบใช้จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3 ไม่ใช้จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

9. จะได้มีส่วนร่วมเข้าดำเนินงานสหกรณ์ ตอบใช้จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 88.4 ไม่ใช้จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6

10. จะได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการบริหารสหกรณ์ ตอบใช้จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 ไม่ใช้จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละ กิจกรรมการออม/รับฝากเงิน

การดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดำเนินงาน	38	24.5
น้อย	56	36.1
ปานกลาง	30	19.4
มาก	4	2.6
มากที่สุด	27	17.4
รวม	155	100

$\bar{X} = 1.52$ S.D. = 1.35 ระดับการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์เห็นว่าการดำเนินใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ไม่ดำเนินงาน จำนวน 38 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.5 ดำเนินการน้อย จำนวน 56 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.1 ดำเนินการปานกลาง จำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.4 ดำเนินการมาก จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.6 ดำเนินการมากที่สุด จำนวน 27 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.4 การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางธุรกิจสินเชื่อ (การให้เงินกู้)

การดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดำเนินงาน	19	12.3
น้อย	58	37.4
ปานกลาง	38	24.5
มาก	23	14.8
มากที่สุด	17	11.0
รวม	155	100

$\bar{X} = 1.75$ S.D. = 1.18 ระดับการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์เห็นว่าสหกรณ์ไม่ดำเนินงานจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ดำเนินการน้อย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 ดำเนินการปานกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ดำเนินการมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 ดำเนินการมากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางธุรกิจการจัดการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิก

การดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดำเนินงาน	23	14.8
น้อย	58	37.4
ปานกลาง	32	20.6
มาก	16	10.3
มากที่สุด	26	16.8
รวม	155	100

$\bar{X} = 1.77$ S.D. = 1.30 ระดับการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์เห็นว่าสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินการจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 ดำเนินการน้อยจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 ดำเนินการ

ปานกลางจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 ดำเนินการมากจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ดำเนินการมากที่สุดจำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 11.0 การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางธุรกิจการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

การดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดำเนินงาน	51	32.9
น้อย	39	25.2
ปานกลาง	33	21.3
มาก	11	7.1
มากที่สุด	21	13.5
รวม	155	100

$\bar{X} = 1.43$ S.D. = 1.36 ระดับการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมทางธุรกิจการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ไม่ดำเนินการ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 ดำเนินการน้อยจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 ดำเนินการปานกลางจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ดำเนินการมากจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ดำเนินการมากที่สุดจำนวน 21 คิดเป็นร้อยละ 13.5 สรุปสมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ไม่ดำเนินการถึงดำเนินการน้อยและปานกลางตามลำดับการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละ กิจกรรมทางส่งเสริมการเกษตร

การดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดำเนินงาน	28	18.1
น้อย	63	40.6
ปานกลาง	30	19.4
มาก	15	9.7
มากที่สุด	19	12.3
รวม	155	100

$\bar{X} = 1.57$ S.D. = 1.24 ระดับการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมการส่งเสริมการเกษตร สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ไม่ดำเนินการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 ดำเนินการน้อยจำนวน 63 คน คิดเป็น ร้อยละ 40.6 ดำเนินการปานกลางจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ดำเนินการมากจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 ดำเนินการมากที่สุดจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 การดำเนินการโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละ กิจกรรมการให้ความรู้ทางสหกรณ์

การดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดำเนินงาน	25	16.1
น้อย	60	38.7
ปานกลาง	37	23.9
มาก	16	10.3
มากที่สุด	17	11.0
รวม	155	100

$\bar{X} = 1.61$ S.D. = 1.19 ระดับการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมการให้ความรู้ทางสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์เห็นว่าสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินงานจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 ดำเนินการน้อยจำนวน

60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 ดำเนินการปานกลางจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ดำเนินการมากจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ดำเนินการมากที่สุดจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในสหกรณ์

การดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดำเนินงาน	22	14.2
น้อย	59	38.1
ปานกลาง	38	24.5
มาก	13	8.4
มากที่สุด	23	14.8
รวม	155	100

$\bar{X} = 1.72$ S.D.= 1.24 ระดับการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมในสหกรณ์สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ไม่ดำเนินงานจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 ดำเนินการน้อยจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ดำเนินการปานกลางจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ดำเนินการมากจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 ดำเนินการมากที่สุดจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสหกรณ์

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสหกรณ์ประกอบด้วยปัญหาต่างๆ ดังนี้

1. สมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์
2. สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินที่มีต่อสหกรณ์
3. สมาชิก 1 คนเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันเกินกว่า 1 องค์กร
4. สหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ
5. สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียน
6. สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่มีมากกว่า 4 องค์กร

7. สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
เป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละ สมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์

ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	34	21.9
ปานกลาง	50	32.3
มาก	53	34.2
มากที่สุด	18	11.6
รวม	155	100

$\bar{X} = 2.35$ S.D. = 0.95 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาพบว่าปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานสหกรณ์จากการ
สำรวจสอบถามสมาชิกเห็นว่าสมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์สมาชิก
เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 เป็นปัญหাপานกลาง จำนวน 50 คน
คิดเป็นร้อยละ 32.3 เป็นปัญหามาก จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 เป็นปัญหามากที่สุด
จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละ สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อการหนี้สินที่มีต่อสหกรณ์

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	29	18.7
ปานกลาง	50	32.3
มาก	52	33.5
มากที่สุด	24	15.5
รวม	155	100

$\bar{X} = 2.46$ S.D. = 0.96 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาสมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินที่มีต่อสหกรณ์ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 เป็นปัญหาปานกลาง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 เป็นปัญหามาก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 เป็นปัญหามากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละ สมาชิก 1 คนเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกัน เกินกว่า 1 องค์กร

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	10	10.3
ปานกลาง	37	23.9
มาก	62	40.0
มากที่สุด	40	25.8
รวม	155	100

$\bar{X} = 2.81$ S.D. = 0.94 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : มาก

จากตารางที่ 4.22 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสมาชิก 1 คนเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันเกินกว่า 1 องค์กร จากการสำรวจสอบถามสมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการน้อยจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 เห็นว่าเป็นปัญหาในการดำเนินการปานกลางจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 เป็นปัญหาในการดำเนินการมากจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และเป็นปัญหาในการดำเนินการมากที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	39	25.2
ปานกลาง	30	19.4
มาก	55	35.5
มากที่สุด	31	20.0
รวม	155	100

$\bar{X} = 2.50$ S.D. = 1.08 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคที่สหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 เป็นปัญหาปานกลาง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 เป็นปัญหามาก จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 เป็นปัญหามากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละ การบริหารงานของคณะกรรมการ

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	28	18.1
ปานกลาง	53	34.2
มาก	54	34.8
มากที่สุด	18	11.8
รวม	153	100

$\bar{X} = 2.40$ S.D. = 0.92 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคการดำเนินการของสหกรณ์จากการบริหารงานของคณะกรรมการ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคน้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 เป็นปัญหาอุปสรรคปานกลาง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 เป็นปัญหาอุปสรรคมาก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 เป็นปัญหาอุปสรรคมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

มีสมาชิกเพียง 2 คนเท่านั้นที่ไม่ได้กรอกแบบสอบถามในข้อนี้ คิดเป็นร้อยละ 1.3 ปัญหา อุปสรรค การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียน

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	29	18.7
ปานกลาง	17	11.0
มาก	53	34.2
มากที่สุด	56	36.1
รวม	155	100

$\bar{X} = 2.9$ S.D. = 1.10 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : มาก

จากตารางที่ 4.25 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ อันเนื่องมาจากสหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนนั้น สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ น้อย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 เป็นปัญหาอุปสรรคปานกลาง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 เป็นปัญหาอุปสรรคมาก จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 เป็นปัญหาอุปสรรคมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่มีมากกว่า 4 องค์กร

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	15	9.7
ปานกลาง	26	16.8
มาก	49	31.6
มากที่สุด	65	41.9
รวม	155	100

$\bar{X} = 3.1$ S.D. = 0.98 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : มาก

จากตารางที่ 4.26 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคการดำเนินการของสหกรณ์อันเนื่องมาจากมีสหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่มีมากกว่า 4 องค์กร สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคการดำเนินการของสหกรณ์ น้อย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 เป็นปัญหาอุปสรรคปานกลาง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 เป็นปัญหาอุปสรรคมากจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 เป็นปัญหาอุปสรรคมากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละ สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	31	20
ปานกลาง	35	22.6
มาก	56	36.1
มากที่สุด	33	21.3
รวม	155	100

$\bar{X} = 2.6$ S.D. = 1.03 ระดับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการ : มาก

จากตารางที่ 4.27 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของสหกรณ์ที่สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เป้าหมายได้ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรค น้อยจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 เป็นปัญหาอุปสรรคปานกลางจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 เป็นปัญหาอุปสรรคมากจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 เป็นปัญหาอุปสรรคมากที่สุดจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ

มีสมาชิกกรอกแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นในปัญหา อุปสรรค และให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 32 คน ดังนี้

- ขาดเงินทุนสนับสนุนจากสหกรณ์และไม่ต่อเนื่อง
- ขาดความร่วมมือจากสมาชิก พยายามฟื้นฟูกิจการขึ้นมาใหม่ให้ดีขึ้นเพื่อให้เป็น

สมบัติของลูกหลานในอนาคต

- ไม่มีเงินทุน สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ให้สหกรณ์ขอความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู เพื่อฟื้นฟูกิจการของสหกรณ์ เพราะสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ไม่มีเงินที่จะบริหารกิจการต่างๆ ได้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก

- อยากให้กรมส่งเสริม มีงบมาอุดหนุนสหกรณ์และจัดวัสดุทางการเกษตร ให้สมาชิกมากขึ้น สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่มีมากถึง 5 องค์กร ยังไม่รวมกลุ่มย่อยอื่นๆ ที่อยู่กระจัดกระจายตามหมู่บ้านตำบลต่างๆ ในอำเภอแม่วาง ทำให้เกษตรกรคนหนึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรมากกว่า 1 องค์กร เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่อ่อนแอ สมควรปรับปรุงฟื้นฟูองค์กรระดับอำเภอให้เข้มแข็งสืบไป

- ไม่มีเงินทุนจากรัฐมาอุดหนุนให้สหกรณ์
- มีปัญหาเรื่องสมาชิกของสหกรณ์ไม่มีระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ
- โครงสร้างพื้นฐานสภาพสถานที่สำนักงาน โรงเรียน ยังไม่มีความชัดเจน
- ให้ความรู้ เสนอแนะ ให้อบรมเพิ่มความรู้ และบทบาทหน้าที่ของสมาชิก ให้มาก

ที่สุด เพราะสมาชิกขาดความรู้ การดำเนินการของสหกรณ์

- สมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทำงานของสหกรณ์ที่ชัดเจน
- อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของสหกรณ์มากขึ้น เช่น มีการ

อบรมมากกว่านี้

- ต้องมีเงินและปัจจัยการผลิตให้บริการแก่สมาชิก สร้างสภาพคล่องให้เกิด

ในองค์กร

- อยากให้สหกรณ์แจ้งให้ลูกสมาชิกรับรู้เรื่องในสหกรณ์ชัดเจนมากกว่านี้
- อยากให้พัฒนาเจริญและดีขึ้น หาปัจจัยการผลิตมาบริการสมาชิก
- สหกรณ์ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ให้ได้ ลูกสมาชิกจะได้เชื่อถือ
- ไม่มีเงินทุนที่จะบริหารสหกรณ์ ขอให้คณะกรรมการดำเนินงานต่อไป
- สหกรณ์ต้องจัดการอบรมให้สมาชิก
- ทางสหกรณ์หาปุ๋ย ยา มาจำหน่ายให้สมาชิก
- สหกรณ์ต้องจัดการสินค้ามาให้สมาชิก
- สหกรณ์ขาดเงินทุนมาหมุนเวียนให้สมาชิก
- ให้สหกรณ์จัดการอบรมให้สมาชิก
- สหกรณ์ไม่มีเงินให้ลูกสมาชิก
- สหกรณ์ขาดเงินหมุนเวียนมาจากให้สมาชิก
- สหกรณ์ขาดเงินจากรัฐมาให้สมาชิกหมุนเวียน

- กิจกรรมจากสหกรณ์น้อยมากเพราะไม่มีเงินจากรัฐมาอุดหนุน
- ให้สหกรณ์ทำงานมากกว่านี้
- อยากให้สหกรณ์ทำดีกว่านี้มากยิ่งขึ้น
- สหกรณ์ไม่จัดสรรประเภทเงินกู้ให้กับลูกสมาชิก
- อยากให้สหกรณ์เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น
- อยากให้สหกรณ์ทำงานให้จริงจัง
- อยากให้สหกรณ์ทำงานเต็มทีกว่านี้
- ให้สหกรณ์เป็นที่พึ่งของเกษตรกรมากขึ้น

โดยสรุป พอที่จะจำแนก ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังกล่าวของสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ปัญหาเงินทุนในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทั้งจากสหกรณ์เอง และเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐ รวมทั้งแหล่งเงินทุนภายนอกอื่นๆ
2. ปัญหาสมาชิก ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการอุดมการณ์สหกรณ์ ตลอดจนบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบของสมาชิก ในการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์
3. ปัญหาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และกำกับติดตามดูแล ในการจัดตั้งองค์กรสหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่อำเภอแม่วาง มากกว่า 1 องค์กร ควรจัดตั้งให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.สหกรณ์ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับทั้งขาดการสนับสนุนการดำเนินงาน และช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสหกรณ์ไม่สามารถแก้ได้ด้วยตัวเอง
4. ข้อเสนอแนะของสมาชิก ต้องการให้ฟื้นฟูกิจการ โดยให้กองทุนฟื้นฟูฯ เข้ามาช่วยเหลือ ดำเนินธุรกิจต่อไป โดยการหาปัจจัยการผลิตบริการให้แก่สมาชิก และให้สหกรณ์ดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสหกรณ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ที่อยู่ในพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์ ในเขตปกครองของอำเภอแม่วาง ประกอบไปด้วย 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกาด ตำบลดอนเปา ตำบลทุ่งปี้ ตำบลทุ่งรวงทอง และตำบลแม่วิน จำนวน 155 คน โดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป และใช้สถิติพรรณนา(Descriptive Statistics) คือ การอธิบายลักษณะต่างๆ ไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ประกอบการบรรยาย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

1. สรุปการศึกษา

1.1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 82.6 และเพศหญิงร้อยละ 17.4 มีอายุอยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.6 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 71.0 รองลงมาสมาชิกมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 19.4 เมื่อว่างเว้นจากอาชีพเกษตรกรรมแล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 62.6 และอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 18.7 มีรายได้เฉลี่ย 112,505.48 บาท มีค่าใช้จ่าย 99,000.59 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่เกิดและเติบโตอยู่อาศัยในพื้นที่สหกรณ์จำนวน คิดเป็นร้อยละ 83.9 อยู่นอกพื้นที่แต่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 11.6 ย้ายมาจาก

ถิ่นอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 4.5 และสมาชิกที่ย้ายมาจากที่อื่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1 คน หรือร้อยละ .6 จากภาคกลาง จำนวน 1 คน หรือร้อยละ.6 มาจากภาคเหนือ จำนวน 5 คน หรือร้อยละ 3.2 ส่วนภาคใต้ไม่มีสมาชิกย้ายเข้ามา ระยะเวลาที่สมาชิกอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์ การเกษตรแม่วาง จำกัด ช่วงระยะเวลา 3-5 ปี มีร้อยละ 7.7 ช่วงระยะเวลา 10-20 ปีมีร้อยละ 19.3 ช่วงระยะเวลา 25-30 ปี มีร้อยละ 5.1 ช่วงระยะเวลา 31-40 ปี มีร้อยละ 8.3 ช่วงระยะเวลา 41-50 ปี มีร้อยละ 21.2 ช่วงระยะเวลา 52-60 ปี มีร้อยละ 19.3 ช่วงระยะเวลา 61-84 ปี มีร้อยละ 18.7 สมาชิกส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่มาแต่เดิมก่อนการก่อตั้งสหกรณ์สอดคล้องกับภูมิฐานะเดิมของสมาชิกที่เกิดและเติบโตอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์ เนื่องจากเป็นคนอยู่ในพื้นที่แต่ดั้งเดิม ทั้งบ่งบอกให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์เป็นกลุ่มของผู้สูงอายุค่อนข้างมากและอยู่มานาน ย่อมรู้และเข้าใจถึงสภาพปัญหา และอุปสรรคในการทำกรเกษตรเป็นอย่างดี อันจะเป็นข้อมูลในการนำไปประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาลักษณะของสหกรณ์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรต่อไปได้

ระยะทางจากบ้านของสมาชิกเพื่อไปติดต่อกับสหกรณ์นั้น ส่วนใหญ่อยู่ไม่ห่างไกลมากนัก กล่าวคือ ระยะทางระหว่าง 1-3 กิโลเมตร มีร้อยละ 35.5 ระยะทางระหว่าง 4-6 กิโลเมตร มีร้อยละ 24.5 ระยะทางระหว่าง 7-9 กิโลเมตร มีร้อยละ 32.2 ระยะทางระหว่าง 10-12 กิโลเมตร มีร้อยละ 7.1 ส่วนที่มีระยะทางที่ไกลที่สุดคือ 24 กิโลเมตร มีอยู่เพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ .6 ระยะทางโดยเฉลี่ย 7.34 กิโลเมตร ซึ่งก็ไม่ได้มีปัญหาในการติดต่อประสานงานกับสหกรณ์แต่อย่างใดเพราะการคมนาคมติดต่อสื่อสารในปัจจุบันค่อนข้างง่ายและสะดวกรวดเร็ว

การติดต่อกับสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ติดต่อกับสหกรณ์น้อยมาก มีสมาชิกถึงร้อยละ 30.3 ที่ไม่เคยติดต่อกับสหกรณ์เลย และติดต่อกับสหกรณ์เพียง 1-2 ครั้ง ร้อยละ 34.8 ส่วนที่ติดต่อ 5-6 ครั้ง หรือมากกว่านั้น มีเพียงร้อยละ 18.7 ซึ่ง ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นกรรมการดำเนินงานหรืออดีตกรรมการ

1.2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ผลการศึกษาพอที่จะสรุปได้เป็น 3 ส่วน โดย

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาถึงสาเหตุของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาถึงความคาดหวังในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

ส่วนที่ 3 เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ซึ่งขอสรุปตามที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นที่ได้ศึกษาจากตารางวิเคราะห์

ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) สาเหตุที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

สาเหตุของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่ของสมาชิกถึงร้อยละ 54.8 นั้น เลื่อมใสในขบวนการสหกรณ์ ที่ถูกชักชวนเข้าร่วมเป็นสมาชิกมีร้อยละ 25.2 และต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ มีร้อยละ 20.0 กลุ่มนี้มุ่งหวังให้สหกรณ์ได้ช่วยเหลือในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในการให้บริการสินเชื่อด้านเงินทุน ตลอดจนด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ตามความต้องการของสมาชิก รวมถึงการรวบรวมผลิตผลทางการเกษตรของสมาชิกผู้ต้องตลาด เพื่อให้สมาชิกขายผลิตผลทางการเกษตรได้ในราคาที่สูงขึ้น เหล่านี้ล้วนทำให้สมาชิกได้มีโอกาสลดต้นทุนการผลิต และมีโอกาสเพิ่มรายได้ที่ดีขึ้น นั่นคือ การยกฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก นั่นเอง

2) ความคาดหวังในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ความคาดหวังของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด พบว่าสมาชิกมีความคาดหวังในแต่ละประเด็นดังสรุปตามลำดับร้อยละที่ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

1. คาดหวังว่าจะได้ซื้อสินค้าจากสหกรณ์	ร้อยละ 95.5
2. คาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกสหกรณ์	ร้อยละ 93.5
3. คาดหวังว่าจะได้รับความรู้เรื่องการประกอบอาชีพ	ร้อยละ 92.3
4. คาดหวังว่าจะได้ขายผลิตผลในราคาที่ดีขึ้นจากสหกรณ์	ร้อยละ 90.3
5. คาดหวังว่าจะได้กู้เงินจากสหกรณ์	ร้อยละ 88.4
6. คาดหวังว่าจะได้มีส่วนร่วมเข้าดำเนินงานสหกรณ์	ร้อยละ 88.4
7. คาดหวังว่าจะมีรายได้สูงขึ้นจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์	ร้อยละ 87.7
8. คาดหวังว่าจะนำเงินมาออม/ฝากไว้กับสหกรณ์	ร้อยละ 84.5
9. คาดหวังว่าจะมีการสร้างงานใหม่ให้แก่ท้องถิ่น	ร้อยละ 83.2
10. คาดหวังว่าจะได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการบริหาร	ร้อยละ 52.3
11. อื่นๆ (ระบุ) ไม่มีสมาชิกคาดหวังเพิ่มเติม 155 คน	ร้อยละ 100

3) การศึกษาถึงความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

สรุปการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมการออม/รับฝากเงิน ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ดำเนินการน้อย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 และไม่ได้ดำเนินการ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 รวมทั้ง 2 กลุ่ม เป็นร้อยละ 60.6

กิจกรรมทางธุรกิจสินเชื่อการให้เงินกู้ ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์เห็นว่าสหกรณ์ดำเนินการน้อยถึงปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.4 และ 24.5 ตามลำดับ รวมร้อยละ 61.9 ซึ่งถือเป็นความเห็นส่วนใหญ่

กิจกรรมทางธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิก ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินงานและดำเนินการน้อย ร้อยละ 14.8 และ 37.4 ตามลำดับ รวมร้อยละ 52.2

กิจกรรมทางธุรกิจการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ไม่ดำเนินงานและดำเนินงานน้อย ร้อยละ 32.9 และ 25.2 ตามลำดับ รวมเป็นร้อยละ 58.1

กิจกรรมทางการส่งเสริมการเกษตร ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมการส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ดำเนินงานน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 40.6 และ 19.4 ตามลำดับ รวมเป็นร้อยละ 60.0

กิจกรรมการให้ความรู้ทางสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ดำเนินการน้อย ถึงดำเนินการปานกลาง ร้อยละ 38.7 และ 23.9 ตามลำดับ รวมเป็นร้อยละ 62.6

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ดำเนินการน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 38.1 และ 24.5 ตามลำดับ รวมเป็น 62.6

สรุปแล้วสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์เกือบทุกกิจกรรม สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการน้อย ถึงปานกลาง เท่านั้น โดยรวมแล้วการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

1.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์ สมาชิกได้ให้ความคิดเห็นตามระดับของปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในสหกรณ์รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสหกรณ์เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่ดีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรสหกรณ์ให้ก้าวหน้าและเข้มแข็งต่อไปในอนาคต สรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

การที่สมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการอุดมการณ์สหกรณ์นั้น สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาน้อยและปานกลาง ที่ร้อยละ 21.9 และ 32.3 รวม 54.2 ส่วนที่เห็นว่าเป็น

ปัญหา มาก และมากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 34.2 และ 11.6 รวมร้อยละ 45.8 ซึ่งกำลังกันอยู่ไม่มากนัก โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

การที่สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินที่มีต่อสหกรณ์นั้น สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาน้อยและปานกลางที่ร้อยละ 18.7 และ 32.3 รวมร้อยละ 51.0 ส่วนที่เห็นว่าเป็นปัญหา มากและมากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 33.5 และ 15.5 รวมร้อยละ 49.0 ซึ่งก็ยังคงกันเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น ทั้งนี้ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขปรับปรุงเพื่อความมั่นคงของสหกรณ์ โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

การที่สมาชิก 1 คน เป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันเกินกว่า 1 องค์กรนั้น สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหา มาก ถึงมากที่สุดร้อยละ 40.0 และ 25.8 รวมเป็นร้อยละ 65.8 ส่วนที่เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย และปานกลาง นั้น มีร้อยละ 10.3 และ 23.9 รวมเป็นร้อยละ 34.2 โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

การที่สหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหา มากและมากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 35.5 และ 20.0 รวมร้อยละ 55.5 ที่เห็นว่าเป็นปัญหาน้อยถึงปานกลาง อยู่ที่ร้อยละ 25.2 และ 19.4 รวมเป็นร้อยละ 44.6 โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของสหกรณ์เกิดจากการบริหารงานของคณะกรรมการ สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาอุปสรรคน้อยและปานกลาง อยู่ที่ร้อยละ 18.1 และ 34.2 รวมร้อยละ 52.3 ที่เห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคมากและมากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 34.8 และ 11.8 รวมร้อยละ 46.6 โดยมีสมาชิก 2 คน ไม่ได้กรอกแบบสอบถามข้อนี้ คิดเป็นร้อยละ 1.3 โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์อันเนื่องมาจากสหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนนั้น สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์ในระดับมาก และมากที่สุด ที่ร้อยละ 34.2 และ 36.1 รวมร้อยละ 70.3 ที่เห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรค น้อยถึงปานกลางนั้นอยู่ที่ร้อยละ 18.7 และ 11.0 รวมร้อยละ 29.7 เห็นว่าปัญหาเงินทุนหมุนเวียนนั้นเป็นปัญหาของการดำเนินงานของสหกรณ์ค่อนข้างมากไม่ว่าองค์กรใดหากขาดสภาพคล่องการดำเนินการธุรกิจย่อมมีปัญหาและสมควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จึงจะทำให้การบริหารจัดการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานสหกรณ์อันเนื่องมาจากการที่มีสหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่มีมากกว่า 4 องค์กร สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาอุปสรรคมากถึงมากที่สุด ที่ร้อยละ

31.6 และ 41.9 รวมร้อยละ 73.5 ส่วนที่เห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคน้อยถึงปานกลาง อยู่ที่ร้อยละ 9.7 และ 11.8 รวมเป็นร้อยละ 26.5 สำหรับปัญหานี้ นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ขัดต่อพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2540 สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่โดยอาจ มีการยุบรวมหรือควรรวมองค์กรประเภทเดียวกันเป็นองค์กรเดียวแล้วแบ่งแยกเป็นองค์กรย่อยในแต่ละ กิจกรรมเป็นฝ่ายงานหรือแผนกเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการทั้งด้านบุคลากร, อาคารสถานที่และกิจการในธุรกิจแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องออกเป็นหมวดหมู่ ภายใต้การบริหารจัดการ ของคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการแต่ละคณะในองค์กรเดียวกัน จึงจะทำให้เกิด เสถียรภาพในการบริหารจัดการที่ดี โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของสหกรณ์ ที่ไม่สามารถดำเนินงาน ตาม วัตถุประสงค์/เป้าหมายได้ สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหามากถึงมากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 36.1 และ 21.3 รวมร้อยละ 57.4 ส่วนที่เห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคน้อยถึงปานกลาง อยู่ที่ 20.0 และ 22.6 รวมร้อยละ 42.6 สาเหตุแห่งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ไม่สามารถเป็นไปตาม วัตถุประสงค์/เป้าหมายได้ นั้นมีอยู่หลายปัจจัยที่เป็นปัญหา/อุปสรรค เช่น ปัญหาสหกรณ์ขาด เงินทุนหมุนเวียน ปัญหาสมาชิกไม่รับผิดชอบต่อหนี้สินที่มีต่อสหกรณ์ ปัญหาสมาชิก 1 คนเป็น สมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันมากกว่า 1 องค์กร ปัญหาสหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่เดียวกัน มีมากกว่า 4 องค์กร เป็นต้น โดยรวมปัญหา อุปสรรคการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ

สมาชิกแสดงความคิดเห็นในปัญหา อุปสรรคและให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่จะ เป็น ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรต่อไปในที่สุด จำนวน 32 คน ซึ่งขอสรุปข้อความที่มีความหมายและเนื้อหาสาระอันเดียวกันหรือใกล้เคียงกันได้ดังนี้

1. สมาชิกขาดเงินทุนสนับสนุนในการประกอบอาชีพจากสหกรณ์และไม่ต่อเนื่อง
2. สมาชิกเสนอแนะให้สหกรณ์ขอความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรและ สหกรณ์ เพื่อฟื้นฟูกิจการของสหกรณ์
3. สหกรณ์ขาดความร่วมมือหรือไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกบางส่วนและ เสนอแนะให้สหกรณ์พยายามฟื้นฟูกิจการขึ้นมาใหม่ให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นสมบัติของลูกหลาน เกษตรกรอำเภอแม่วางต่อไปในอนาคต
4. เสนอแนะให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดงบประมาณอุดหนุนสหกรณ์ จัดหาวัสดุ ทางการเกษตร สนับสนุนให้สมาชิกมากขึ้น
5. เสนอแนะให้สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่ที่มีมากถึง 5 องค์กรในอำเภอแม่วาง สมควรมีการปรับปรุงฟื้นฟูองค์กรระดับอำเภอให้เข้มแข็งสืบไป

6. ปัญหา อุปสรรค จากสมาชิกของสหกรณ์ ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อองค์กร

7. ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านอาคารสถานที่ อาคารสำนักงาน อาคารประกอบ ของตนเอง มีแต่เพียงสถานที่ที่เป็นที่ดินว่างเปล่าในโครงการพระราชดำริที่ได้รับจัดสรรและจับจองไว้ แต่ยังไม่มีการก่อสร้าง

8. สมาชิกเสนอแนะให้สหกรณ์ จัดการฝึกอบรมให้แก่สมาชิก เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกให้มากขึ้น เพราะสมาชิกขาดความรู้ ในการดำเนินงานของสหกรณ์ ควรมีการฝึกอบรมมากขึ้น

9. สมาชิกต้องการให้สหกรณ์จัดหาเงินทุนและปัจจัยการผลิตให้บริการแก่สมาชิกและสร้างสภาพคล่องให้เกิดขึ้นในองค์กร

10. สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในสหกรณ์ให้สมาชิกรับทราบอย่างต่อเนื่อง (การทำจดหมายข่าว หรือจัดทำวารสาร)

11. สมาชิกต้องการให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งของเกษตรกรมากขึ้น

นอกจากข้อสรุปที่สมาชิกได้เสนอแนะมาแล้ว พบว่าในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554 – 2556) ของเทศบาลตำบลแม่วาง ด้านเศรษฐกิจ ยังได้บรรจุไว้ในแผนการด้านการเกษตร

เกษตรกรจะปลูกข้าวเพื่อบริโภค พื้นที่ลุ่มสามารถปลูกข้าวได้ทั้งนาปีและนาปรัง หอมหัวใหญ่ เป็นพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรนิยมปลูก เนื่องจากเป็นสินค้าส่งออกที่จะสร้างรายได้ให้แก่ เกษตรกรเป็นจำนวนมาก แม้จะประสบปัญหาในเรื่องราคา และเมล็ดพันธุ์ในบางปีการจำหน่ายส่วนใหญ่ผ่านกลุ่มสหกรณ์

ในด้านกระบวนการการผลิต เกษตรกรได้นำเทคโนโลยีทางการเกษตรมาใช้ในการผลิต มีหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้การสนับสนุนในด้านการตลาด มีการรวมกลุ่มเกษตรกรในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรเพื่อต่อรองราคาในตลาด

2. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรแม่วาง จำกัด ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ที่ต้องการทราบถึงสภาพทั่วไปของสมาชิก ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์ นั้น

2.1 สภาพทั่วไปของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง ในสัดส่วน 47 : 1 สมาชิกเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป ถึง 84 ปี มีจำนวนถึง 106 คน หรือร้อยละ 68.3มากกว่าสมาชิกวัยหนุ่มหรือวัยทำงาน มีอายุ 36 – 50 ปี มีจำนวน 47 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.6โดยเฉลี่ยสมาชิกมีอายุ 55.5 ปี

ส่วนระดับการศึกษาของสมาชิก อยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด คือมี 110 คน ระดับมัธยมศึกษา มี 30 คน อนุปริญญาและปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีรวมกัน 12 คน และมีสมาชิกที่ไม่ได้เรียนหนังสือเพียงคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 70.9 , 19.3 , 7.7 , .6 ซึ่งเห็นว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงพอสมควร มีเพียงพอที่จะช่วยพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าและเข้มแข็งต่อไปได้

ด้านอาชีพของสมาชิกนอกเหนือจากการเกษตรแล้ว ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 97 คน อาชีพอื่นๆ มี 29 คน ค่าขาย 19 คน รับราชการ 7 คน และบริการ 3 คน ซึ่งถือว่าเป็นธรรมดาที่สมาชิกว่างเว้นจากการทำการเกษตรกรรมแล้ว จำเป็นต้องหารายได้เพิ่มขึ้น

ด้านรายได้ซึ่งมีผลมาจากด้านอาชีพ สมาชิกมีรายได้อยู่ในช่วง 10,000 – 46,500 บาท จำนวน 27 คน 50,000 – 100,000 บาท จำนวน 70 คน 102,000 – 200,000 บาท จำนวน 42 คน 220,000 – 684,000 บาท จำนวน 16 คนเฉลี่ยสมาชิกมีรายได้ 112,505.48 บาท

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของสมาชิก มีตั้งแต่ 3,600 – 49,600 บาท จำนวน 41 คน ช่วง 50,000 – 100,000 บาท มี 62 คน ช่วง 110,000 – 200,000 บาท มี 40 คน กลุ่มช่วง 210,000 – 750,000 บาท มี 12 คน โดยเฉลี่ยสมาชิกมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 99,00.59 บาท

ภูมิฐานะ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ขอสมาชิก ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่และเป็นกลุ่มของผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ส่วนวัยทำงานหรือวัยหนุ่มมีเป็นจำนวนน้อย

ระยะทางและการติดต่อกับสหกรณ์ สมาชิกอยู่ไม่ห่างไกลจากที่ตั้งสำนักงานชั่วคราวของสหกรณ์มากนัก สามารถไปมาติดต่อกันได้สะดวกและรวดเร็วด้วยระบบการสื่อสารคมนาคมที่ดี แต่เนื่องจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่ต้องหยุดชะงักกัน ขาดสภาพคล่องจึงเป็นสาเหตุให้สมาชิกไม่ไปติดต่อหรือติดต่อกับสหกรณ์น้อย

2.2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด

สาเหตุที่เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ ส่วนมากมีความเลื่อมใสในขบวนการสหกรณ์ และถูกชักชวนเข้าร่วมขบวนการสหกรณ์ มีสมาชิกที่ต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ ด้วยเห็นถึงปัญหา ความจำเป็นในการประกอบอาชีพการเกษตร ที่ต้องการอาศัยกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์เข้ามามีส่วนช่วยเหลือ เพื่อหวังจะมีรายได้สูงขึ้น จะได้เงินกู้จากสหกรณ์ และซื้อสินค้าจากสหกรณ์ สามารถขายผลผลิตในราคาที่ดีขึ้น กับทั้งจะมีการสร้างงานใหม่ๆ ในท้องถิ่น

จากสหกรณ์ และจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกสหกรณ์ ตามหลักการอุดมการณ์สหกรณ์ รวมทั้งจะได้รับความรู้ในเรื่องการประกอบอาชีพจากสหกรณ์ สมาชิกอีกส่วนหนึ่งจะได้มีส่วนร่วมเข้าดำเนินงานสหกรณ์ และจะได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการบริหารสหกรณ์

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ในแต่ละกิจกรรม สรุปโดยรวมตั้งแต่ กิจกรรมการออม/ฝากเงิน กิจกรรมทางธุรกิจสินเชื่อ(การให้เงินกู้) กิจกรรมทางธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิก กิจกรรมทางธุรกิจการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก กิจกรรมการส่งเสริมการเกษตร กิจกรรมให้ความรู้ทางสหกรณ์ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ไม่ดำเนินงาน หรือดำเนินงานน้อย ถึงปานกลาง จากความคิดเห็นของสมาชิกโดยรวมที่สรุปได้ สหกรณ์จึงควรเร่งแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของสหกรณ์

2.3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

แม่วาง จำกัด

ผลการศึกษาที่สรุปได้ ของ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกไม่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์ สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินที่มีต่อสหกรณ์ สมาชิก 1 คนเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันเกินกว่า 1 องค์กร สหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ การบริหารงานของคณะกรรมการ สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียน สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่ มีมากกว่า 4 องค์กร สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย

ปัญหา อุปสรรค ในแต่ละประเด็นปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาอย่างเร่งด่วน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ที่ได้สรุปผลการศึกษาจากตารางวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลไว้ดังได้กล่าวมาแล้ว สมควรที่สหกรณ์จำเป็นต้องนำผลการศึกษานี้ไปแก้ไขปัญหา และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตามที่ได้ทำการศึกษาไว้

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

ผลการศึกษานี้ นักศึกษา ผู้ที่สนใจ สถาบันการศึกษา หรือองค์กร สหกรณ์อื่น สามารถที่จะนำผลการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหา ที่มีอยู่ หรือสนใจที่จะทำการศึกษาต่อในประเด็นปัญหา เพื่อต่อยอด หรือทำการศึกษาให้เกิดความชัดเจน มากยิ่งขึ้นก็ย่อมสามารถที่จะทำได้ ด้วยความยินดีจากนักศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2540

รายงานกิจการประจำปี 2545 สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด(2546)

รายงานกิจการประจำปี 2546 สหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด (2547)

คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ (2551) หน่วยที่ 1 – 5 ใน

ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ นนทบุรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำเนินชีวิตธุรกิจสหกรณ์

หน่วยที่ 1 -3 ในประมวลสาระชุดวิชาการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำเนินชีวิต

ธุรกิจสหกรณ์ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
และสหกรณ์

ประสพศรี ภูริยะพันธ์ (2544) การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงราย

การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ (2547) สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การ

เกษตรในเขตพื้นที่ภาคกลาง รายงานการวิจัย เสนอทบวงมหาวิทยาลัย

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2518) การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร รายงานผลการวิจัย

กรมส่งเสริมสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2535) การวิเคราะห์ข้อมูลสหกรณ์ภาคการเกษตร ฝ่ายประมวลผลข้อมูล

กองแผนงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแม่วาง จำกัด
จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไม่มีผลใดๆต่อสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามตามความ เป็นจริงทุกประการ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์

คำชี้แจง ให้เติมข้อความในช่องว่างและทำเครื่องหมาย (/) ในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน
() ไม่ได้เรียนหนังสือ () ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษา () อนุปริญญา () ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
4. อาชีพปัจจุบันของท่าน
() รับจ้างทั่วไป () ค้าขาย () รับราชการ
() บริการ (ตัดผม ตัดเสื้อซ่อมรถฯลฯ) () อื่นๆ
5. รายได้ของครอบครัวในรอบปี.....บาท
6. ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในรอบปี..... บาท
7. ภูมิลำเนาเดิมของท่านก่อนย้ายมาอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์
() 1. เกิดและเติบโตในพื้นที่สหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่
() 2. อยู่นอกพื้นที่สหกรณ์ (แต่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่)

() 3. ย้ายมาจากที่อื่นๆ (ยกเว้นจังหวัดเชียงใหม่)

() 3.1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ () 3.2 ภาคกลาง

() 3.3 ภาคเหนือ () 3.4 ภาคใต้

8. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สหกรณ์.....ปี

9. ระยะทางจากบ้านของท่านไปยังสหกรณ์.....กิโลเมตร

10. ในช่วงรอบปีที่ผ่านมา(พ.ศ. 2555 – 2556) ท่านได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือพนักงานสหกรณ์เพื่อพูดคุยปรึกษา หรือขอคำแนะนำในเรื่องเกี่ยวกับสหกรณ์ การประกอบอาชีพ หรือเรื่องอื่นๆ บ้างหรือไม่

() ไม่เคยติดต่อเลย

() ประมาณ 1-2 ครั้ง

() ประมาณ 3-4

() ประมาณ 5 – 6 ครั้ง

() มากกว่า 6 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

คำชี้แจง คำถามส่วนนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

1. สาเหตุที่ท่านเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะ(ตอบได้ข้อเดียว)

() ถูกชักชวน

() เลื่อมใสขบวนการสหกรณ์

() ต้องการยกฐานะทางเศรษฐกิจ() อื่นๆ ระบุ.....

2. ความคาดหวังในการเข้าไปเป็นสมาชิกสหกรณ์ในช่วงแรก โปรดกาเครื่องหมาย (/) ในช่อง ใช่หรือไม่ ตามความคาดหวังของท่านในการเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์(ตอบทุกข้อ)

สหกรณ์การเกษตร

ความคาดหวังในการเป็นสมาชิกสหกรณ์	ใช่	ไม่ใช่
1. จะนำเงินมาออม/ฝากกับสหกรณ์		
2. จะมีรายได้สูงขึ้นจากการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์		
3. จะได้เงินกู้จากสหกรณ์		
4. จะได้ซื้อสินค้าจากสหกรณ์		
5. จะขายผลผลิตในราคาที่ดีขึ้นจากสหกรณ์		
6. จะมีการสร้างงานใหม่ๆ ให้แก่ท้องถิ่นจากสหกรณ์		
7. จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกสหกรณ์		
8. จะได้รับความรู้ในเรื่องการประกอบอาชีพจากสหกรณ์		
9. จะได้มีส่วนร่วมเข้าดำเนินงานสหกรณ์		
10. จะได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการบริหารสหกรณ์		
11. อื่นๆ(ระบุ).....		

3. การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ในปัจจุบัน สหกรณ์ได้มีการดำเนินงานมากน้อยระดับใด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 0 = ไม่ได้ดำเนินงาน 1 = น้อย 2 = ปานกลาง 3 = มาก และ 4 = มากที่สุด

กิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์	ระดับการดำเนินงานของสหกรณ์				
	ไม่ดำเนินงาน (0)	น้อย (1)	ปานกลาง (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)
1. กิจกรรมการออม/รับฝากเงิน					
2. กิจกรรมทางธุรกิจสินเชื่อ(การให้เงินกู้)					
3. กิจกรรมทางธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิก					
4. กิจกรรมทางธุรกิจการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก					
5. กิจกรรมทางส่งเสริมการเกษตร					
6. กิจกรรมการให้ความรู้ทางสหกรณ์					
7. กิจกรรมการมีส่วนร่วมในสหกรณ์					
8. กิจกรรมอื่นๆ(ระบุ).....					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสหกรณ์

โดยแบ่งระดับปัญหาเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 1 = น้อย 2 = ปานกลาง 3 = มาก และ 4 = มากที่สุด

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานสหกรณ์	ระดับความสำคัญของปัญหา			
	น้อย (1)	ปานกลาง (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)
1. สมาชิกไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ อุดมการณ์ สหกรณ์				
2. สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินที่ต่อสหกรณ์				
3. สมาชิก 1 คนเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทเดียวกันเกินกว่า 1 องค์กร				
4. สหกรณ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ				
5. การบริหารงานของคณะกรรมการ				
6. สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียน				
7. สหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่มีมากกว่า 4 องค์กร				
8. สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย				

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

นายปริญญา ด้านชัย

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายปริญญา คำนชัย
วัน เดือน ปีเกิด	16 ตุลาคม 2494
สถานที่เกิด	อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ค.บ.เกษตรศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 2524
สถานที่ทำงาน	สวนเกษตรธรรมชาติคอดอย หมู่ที่ 6 ซอย 7 บ้านห้วยเนียม ตำบลคอนเปา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ 50360
ตำแหน่ง	เจ้าของ/ผู้จัดการสวน โทร. 0806720589

